II

(Muut kuin lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset)

PÄÄTÖKSET

KOMISSION PÄÄTÖS (EU) 2017/1540,

annettu 15 päivänä toukokuuta 2017,

toimenpiteestä SA.40454 2015/C (ex 2015/N), jonka Ranska aikoo toteuttaa CEB-konsortion hyväksi

(tiedoksiannettu numerolla C(2017) 3062)

(Ainoastaan ranskankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon sopimuksen Euroopan talousalueesta ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ([1]) ja ottaa huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

(1) Ranska ilmoitti 7 päivänä tammikuuta 2015 päivätyllä kirjeellä komissiolle tarjouskilpailusta, joka koski sähköä tuottavan kaasukombilaitoksen (CCG, cycle combiné à gaz) ([2]) asentamista ja käyttöä Bretagnessa. Se toimitti komissiolle lisätietoja 5 päivänä kesäkuuta 2015 sekä 10 ja 17 päivänä syyskuuta 2015 päivätyillä kirjeillä.

(2) Komissio ilmoitti Ranskalle 13 päivänä marraskuuta 2015 päivätyllä kirjeellä päätöksestään aloittaa tämän toimenpiteen osalta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 108 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely, jäljempänä 'menettelyn aloittamista koskeva päätös'.

(3) Komission päätös menettelyn aloittamisesta on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ([3]). Komissio on kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa kyseisestä toimenpiteestä.

(4) Komissio on saanut tästä asiasta huomautuksia asianomaisilta. Komissio on toimittanut huomautukset Ranskalle huomautusten esittämistä varten ja saanut sen huomautukset 8 päivänä kesäkuuta 2016 päivätyssä kirjeessä.

(5) Komissio toimitti 12 päivänä toukokuuta ja 5 päivänä syyskuuta 2016 Ranskan viranomaisille luettelon kysymyksistä, joihin nämä vastasivat 8 päivänä kesäkuuta 2016 ja 5 päivänä lokakuuta 2016. Komissio toimitti 5 päivänä syyskuuta 2016 Ranskan viranomaisille uuden luettelon kysymyksistä, joihin nämä vastasivat 5 päivänä lokakuuta 2016.

([1]) EUVL C 46, 5.2.2016, s. 69.
([2]) Combined cycle gas turbine (kaasukombilaitos).
([3]) Muistutus muistiosta nro 1.

2. **TOIMENPITEEN YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS**

(6) Tarjouskilpailua ja sen aloittamiseen liittyviä olosuhteita kuvataan yksityiskohtaisesti menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä (johdanto-osan 4–29 kappale). Seuraavissa kohdissa niistä esitetään yhteenveto.

2.1 **Tarjouskilpailu**

(7) Ranskan viranomaiset katsovat, että sähkön toimitusvarmuutta Bretagnessa uhkaa alueen heikko sähköntuotanto-kapasiteetti, verkon rajoitukset, kulutuksen kasvu ja suuri lämpöherkkyys.

(8) Vuonna 2010 useat Ranskan viranomaiset allekirjoittivat sopimuksen Bretagnen alueen sähkönjakelusta (Pacte Électrique Breton), jäljempänä 'PEB-sopimus', joka perustuu kolmeen pilariin, joista ensimmäinen on kysynnän hallinta ja toinen uusiutuvan energian tuotanto ja sähkönjakelun turvaaminen. Kolmas pilari koostuu paikallisen sähköverkon vahvistamisesta ja kehittämisestä sekä tavanomaisen sähköntuotantotavan käyttöönottamisesta. Ranskan ilmoittaman toimenpiteen kohteena on kolmas pilari.

(9) Tarjouskilpailu sisältyy Ranskan energialain L. 311-10 §:n puitteisiin. Energiaministeri julkaisi 25 päivänä kesäkuuta 2011 tarjouskilpailuilmoituksen nro 2011/S 120-198224 *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Ministeri valitsi sen jälkeen hankkeen, joka valittiin energia-alan sääntelyviranomaisen (Commission de Régulation de l'Energie), jäljempänä 'CRE', joka suoritti tutkinnan menettelystä Ranskan lainsäädännön mukaisesti ([4]), antaman lausunnon perusteella.

(10) Toimintasuunnitelman perusteella sähköntuotantolaitoksen

1) on käytettävä kaasukombitekniikkaa;

2) taatun pätötehon tuotoksena on 450 MW (+ 15/– 10 prosenttia), jonka sähköntuottaja sitoutuu pystyvänsä syöttämään verkkoon;

3) on käytettävä ensisijaisena energialähteenä yksinomaan maakaasua;

4) sähköhyötysuhde alempien lämpöarvojen perusteella ([5]) on vähintään 54 prosenttia;

5) on sijaittava kokonaisuudessaan tarkalleen määritellyllä alueella (Bretagnen luoteisosassa Finistèren departementissa);

6) on taattava, että tarjouksien käyttöönottoaika on korkeintaan viisitoista tuntia, kun järjestelmä on pysäytetty, ja kaksi tuntia, kun se on toiminnassa;

7) on taattava, että täydentävien tarjousten voimassaolon vähimmäisaika on enintään kolme tuntia, kun järjestelmä on toiminnassa, ja kahdeksan tuntia, kun se on pysäytetty;

8) on varmistettava, ettei täydentävien tarjousten käyttöönotolle ole rajoituksia enimmäisajasta; ja

9) on varustettu etäluettavalla kuormituskäyrän määrittävällä mittarilla ja laitteilla, joilla voidaan toteuttaa sen sähköntuotannolle ominaisten määrien kaukomittaus.

(11) Ilmoitetun tarjouskilpailun mukaan tuottaja saa asettaa vapaasti koko tuotantonsa markkinoille tai myydä osan sovitulle ostajalle, Electricité de France SA:lle, jäljempänä 'EDF'. Kauppasopimuksen mukaan tariffi on 95 prosenttia EPEX Spot -markkinoilla noteeratusta tuntihinnasta.

(12) Lisäksi tuottaja saa kiinteämääräisen vuosipalkkion PT, jonka laskuperusteena on taatun pätötehon tuotos ([6]) (Pgar) ja palkkio P euroa/MW/vuosi.

([4]) Sähköntuotantolaitoksien tarjouskilpailumenettelyistä 4 päivänä joulukuuta 2002 annetussa asetuksessa nro 2002-1434 kuvataan tarjousmenettelyn kaikki vaiheet. Kyseistä menettelyä sovelletaan ilmoitetussa tarjouskilpailussa.

([5]) Alempi lämpöarvo osoittaa polttoaineiden ominaisuuden. Kyse on siitä määrästä lämpöä, joka vapautuu polttoaineyksikön palaessa täydellisesti, kun höyry ei ole tiivistynyt ja lämpöä ei ole otettu talteen.

([6]) Laitoksen hetkellisen tehon keskiarvo.

(13) Kiinteän palkkion maksaminen edellyttää kaikkien toimilupien saamista ja verkonhaltijoiden kanssa tehtyjä sopimuksia sekä pätötehon ylläpitämistä, joka varmistetaan käytettävyyskertoimella.

(14) Tarjouskilpailussa otetaan huomioon myös seuraamusten määrääminen, mikäli laitosta ei saada rakennettua ajoissa.

(15) Ehdokkaiden tarjoukset jaotellaan seuraavan kolmen kriteerin perusteella, jotka esitetään yksityiskohtaisesti tarjouseritelmässä:

1) hakijan pyytämän palkkion taso (euroa/MW/vuosi), jonka painotus on 45 prosenttia;

2) laitoksen teollisen käyttöönoton ajankohta, jonka painotus on 25 prosenttia; maksimipisteet annetaan hankkeelle, jonka käyttöönottoajankohta on lähimpänä; ja

3) sijaintipaikan valintaa ja ympäristöä koskeva kriteeri, jonka painotus on 30 prosenttia.

2.2 **Tuen tavoite**

(16) Ranskan viranomaisten mukaan toimenpiteen päätavoite on turvata Bretagnen sähkönsaanti. Vaikka Bretagnen sähköntarve on pääasiassa tehon tarvetta (MW), myös energian tarvetta (MWh [7]) esiintyy. Tästä syystä on rakennettava voimala, joka toimii Bretagnessa useita tuhansia tunteja vuodessa, eikä vain kysyntähuipuissa, kuten kaasuturbiinivoimala. Kaasukombilaitos, joka toimii reaktiomoottorin toimintaperiaatteella, mahdollistaa sähkön tuottamisen muutamassa minuutissa. Tämä tekniikka soveltuu erityisen hyvin tuotannon ja kulutuksen välisen tasapainon varmistamiseen kysyntähuippuina muutaman tunnin aikana. Uusi laitos tarjoaa ruuhka-aikoina käytettävissä olevan kapasiteetin lisäksi loistehoa siellä, missä se voi pitää tehokkaimmin yllä jännitetasoa kaikissa verkon kohdissa ja siten helpottaa jaksottaisesti energiaa tarjoavien uusiutuvien energialähteiden integrointia järjestelmään (järjestelmäpalvelut).

(17) Ranskan viranomaiset pitävät näiden seikkojen vuoksi tarpeellisena sellaista lisäystä keskitettyyn tuotantoon alueen luoteisosassa, joka toimii suuren energiankulutuksen aikana eikä pelkästään talven kulutushuipun aikana ääriolosuhteissa. Tämän tuotantotavan pitäisi täydentää verkon vahvistamista ja energianhallintatoimia.

(18) Toimenpiteellä pyritään myös minimoimaan sen julkisyhteisölle aiheuttamia kustannuksia ja ympäristövaikutuksia. Ehdokkaiden järjestykseen asettamisessa otetaan sen vuoksi huomioon pyydetty palkkio, ympäristön kannalta tarkoituksenmukainen sijainti sekä hankkeen liitännäistoimenpiteiden (kielteisten ympäristövaikutusten välttäminen, vähentäminen tai kompensoiminen) ja ympäristön tilan seurantaan suunniteltujen toimenpiteiden laatu ja asiaankuuluvuus.

(19) Compagnie Electrique de Bretagnen, jäljempänä 'CEB-konsortio', käyttämä voimala eli toimenpiteen tuensaaja tarjoaa tasapainottamispalveluja kolmen mahdollisen toimenpiteen kautta. Ensimmäinen on ensisijaisen ja toissijaisen energiavaraston (automaattisesti aktivoitava järjestelmäpalvelu) sekä tertiaarisen energiavaraston (manuaalisesti aktivoitava täydennyspalvelu) käyttö. Toiseksi voimalaitoksen toiminnanharjoittajalla eli CEB-konsortiolla on oltava tekniset valmiudet tarjota järjestelmäpalveluja. Kolmanneksi täydennysmekanismin (tertiaarinen energiavarasto) osalta CEB-konsortion on tarjottava käytettävissä oleva tehonsa RTE:lle (Réseau de Transport d'Electricité, Ranskan julkisen sähkön korkea- ja suurjänniteverkon kehittämisestä ja ylläpidosta vastaava yhtiö). Tällaisesta varavoimanlähdettä koskevien sopimuksien ulkopuolisesta tarjonnasta suoritetaan korvauksia ainoastaan käytettäessä täydennysmekanismia. Järjestelmän ekvivalentin käyttötuntimäärän täydellä kuormalla on määrä olla noin 3 000 tuntia vuodessa siitä ajankohdasta lähtien, jolloin laitos otetaan käyttöön. Kun otetaan huomioon laitoksen teho (422 MW), tämän käyttöajan perusteella vuotuinen sähköntuotanto on noin 1 250 GWh.

2.3 **Tuen määrä**

(20) Tarjouskilpailujen perusteella suoritettavien palkkioiden enimmäismäärä on 94 000 euroa/MW/vuosi 31 päivän marraskuuta 2011 arvolla. Palkkio maksetaan 20 vuodeksi, ja se on indeksoitu hankkeen keston ajaksi, jotta käyttö- ja ylläpitokustannusten kehitys voidaan ottaa huomioon. Tarjouskilpailujen perusteella suoritettavien palkkioiden enimmäismäärä on 40 miljoonaa euroa vuodessa.

[7] Sähkötehon mittausyksikkö on watti (MW vastaa miljoonaa wattia). MWh osoittaa MW:n tuotannon yhden tunnin aikana.

(21) Palkkio on sidottu siten, että 20 prosenttia muodostuu tuottajahinnoista, 20 prosenttia työvoimakustannuksista, 50 prosenttia paikalliseen verkkoon siirron hinnasta, 5 prosenttia sähköliitännän kustannuksista ja 5 prosenttia kaasuliitännän kustannuksista.

(22) Ranskan viranomaiset tarkensivat, että tarjouskilpailun voittajan ehdottama määrä on yhteistulos i) kapasiteetin arvosta, joka vastaa [50 000–60 000:ta] (*) euroa/MW/vuosi, ja hankkeen maantieteelliseen sijaintiin liittyvästä kolmesta ehdosta eli ii) kaasunsiirtoon liittyvistä ylimääräisistä kustannuksista, jotka ovat [20 000–40 000] euroa/MW/vuosi, iii) liitäntään liittyvistä ylimääräisistä kustannuksista, jotka ovat 6 000 euroa/MW/vuosi ja iv) erityisiin ympäristötoimiin liittyvistä ylimääräisistä kustannuksista, jotka ovat 2 000 euroa/MW/vuosi.

(23) Kapasiteetin arvo vastaa määrää, joka katetaan ylimääräisellä kustannuksella, joka liittyy laitoksen todennäköiseen käyttöönottopäivään. Ehdokkaat ovat laskeneet, että ylimääräinen kustannus on energian myynnistä markkinoille saatujen tulojen ja laitoksen nopeaan käyttöönottoon liittyvien kustannuksien välinen ero. CRE toteaa seuraavaa: ”nykyisten markkinaolosuhteiden ja sähkön kysynnän vuoksi kaasukombivoimalan käyttö ei ole taloudellisesti kannattavaa. Se on kannattavaa todennäköisesti vasta usean vuoden kuluttua. Hakijalle aiheutuu siten laitoksen varhaisemman käyttöönottoajankohdan vuoksi tulonmenetys, jonka katsotaan kuuluvan palkkion tämän osan piiriin”.

(24) Voimalan kaasunsaantia varten tarvitaan 111 kilometrin pituinen uusi kaasuputki. Hankkeen arvioidut kustannukset ovat noin 100 miljoonaa euroa, jonka ennakkorahoituksen myöntää GRTgaz (vuonna 2005 perustettu ranskalainen yritys, joka hallinnoi Ranskan kaasunsiirtoverkkoa). CEB-konsortio tukee sen kannattavuutta maksamalla kaasunsiirtotariffin.

(25) Sähkömarkkinoiden uudelleenjärjestelystä 7 päivänä joulukuuta 2010 annetulla lailla nro 2010-1488 otetaan käyttöön kapasiteettimekanismi Ranskan sähköhuollon turvaamiseksi ([8]). Bretagnessa järjestetyssä tarjouskilpailussa valitun laitoksen on osallistuttava kansalliseen kapasiteettimekanismiin. Palkkio, jonka laitos saa tästä mekanismista, vähennetään tarvittaessa tarjouskilpailun perusteella tosiasiallisesti myönnetystä palkkiosta.

2.4 **Kesto**

(26) Palkkio myönnetään 20 vuodeksi laitoksen käyttöönottopäivästä lähtien.

2.5 **Tuensaaja(t)**

(27) Energiaministeri on CRE:n lausunnon perusteella valinnut Landivisiaun kunnassa toteutettavan hankkeen, jonka esitti CEB, joka on Direct Energien ja Siemensin välinen konsortio.

(28) Tarjouskilpailun voittaja on Ranskan sähköntuotantomarkkinoilla merkitykseltään vähäinen tuottaja, jolla ei ole toista tavanomaista tuotantoyksikköä Bretagnessa.

(29) CEB-konsortion ehdottaman laitoksen pätöteho on 422 MW. Tarjouskilpailussa menestynyt hakija sitoutui ottamaan sähköntuotantolaitoksensa teolliseen käyttöön viimeistään […]. Ranskan viranomaiset totesivat 5 päivänä lokakuuta 2016 toimittamassaan huomautuksessa, että hanke viivästyy. Laitoksen tarkistettu käyttöönottopäivä on […].

(30) Tarjouskilpailun voittajan CRE:lle toimittamien tietojen mukaan sillä ei ole ollut eikä ole vieläkään mitään muuta tukea, jota voitaisiin käyttää tarjouskilpailusta saadun rahoituksen ohella. Lisäksi palkkio, jonka laitos mahdollisesti saa tulevilla kapasiteettimarkkinoilla, vähennetään tarjouskilpailun perusteella tosiasiallisesti myönnetystä palkkiosta.

2.6 **CEB-konsortion esittämä liiketoimintasuunnitelma**

(31) CEB-konsortio esitti liiketoimintasuunnitelman Ranskan viranomaisille jätetyssä tarjouksessa. Sen perusteella sisäinen tuottoprosentti on verojen jälkeen [5–10] prosenttia. Kannattavuus perustuu seuraaviin pääasiallisiin oletuksiin: käyttövolyymi tunneissa on noin [3 000–6 500] tuntia vuodessa ja alkuinvestoinnit ovat noin [400–500] miljoonaa euroa. Suurin osa tuloista saadaan palkkiosta, joka on […] euroa/MW/vuodessa, ja jalostuskorvaussopimuksesta saatavasta nettokorvauksesta, joka on keskimäärin […] euron korvaus vuodessa.

(*) Luottamuksellisia tietoja.
([8]) Komissio hyväksyi Ranskan kapasiteettimekanismia koskevan hankkeen 8 päivänä marraskuuta 2016, asia SA.39621.

(32) Jalostuskorvaussopimus on CEB-konsortion ja sopimuskumppanin (toisen sopimuspuolen, esim. EDF) välillä tehty yksityissoikeudellinen sopimus, jossa jälkimmäinen ostaa kiinteän määrän sähköä. Jalostuskorvaussopimuksesta saadut tulot on määritelty vastaamaan liiketoimintasuunnitelmassa edellytyksiä, jotka CEB-konsortio voi odottaa täyttävänsä tarjouskilpailun ajankohtana. Jalostuskorvausmaksun määrä on arvioitu stokastisen ennustemallin perusteella. Tähän sopimukseen liittyvät oletukset perustuvat sopimuskumppanin suorittamaan, voimalasta saadun energian myyntiin markkinoille. Tämän loppusumma on aluksi […] miljoonaa euroa/vuosi maaliskuun 2017 ja lokakuun 2036 välillä. CEB-konsortion jalostuskorvaussopimuksesta saamasta palkkiosta on tehty herkkyysanalyysi. Kapasiteettipalkkion ajan tasalle saattamiseen on käytetty kiinteämääräistä tukipalkkion indeksiä.

(33) Jalostuskorvaussopimuksen perusteella myönnetty palkkio muodostuu kaasun sähköksi muuntamisesta aiheutuvista kustannuksista ja laitosten käyttökustannuksista. Siihen sisältyy muuttuva osa, jonka tarkoitus on kattaa toimenpiteen syöttö- ja ylläpitokustannukset. Siihen sisältyy myös kiinteä osuus, jolla katetaan kiinteät käyttökustannukset sekä rahoitus- ja poistokustannukset. Jalostuskorvausmaksu jaetaan myös ei-indeksoituun ja indeksoituun osaan. Indeksoidulla osalla on tarkoitus kattaa kiinteät toimintakustannukset. Ei-indeksoidulla osalla on tarkoitus kattaa infrastruktuurikustannukset, kuten hankkeen rahoituskustannukset tai toteutettujen investointien poistokustannukset. Kaasun hankintaa ei mallinneta jalostuskorvaussopimuksen olemassaolon vuoksi. Liiketoimintasuunnitelmassa otetaan suoraan huomioon alustava keskimääräinen tuotto hankkeen toteutusaikana.

(34) Liiketoimintasuunnitelmaan sisältyy myös useiden oletuksien saattaminen ajan tasalle hankkeen toteutusaikana: työvoimakustannusindeksi, tuottajahintaindeksi, verkkoon liittämisestä aiheutuvat lopulliset kustannukset. Ajan tasalle saattaminen on perusteltua, koska liiketoimintasuunnitelma ulottuu [15–20] vuoden ajanjaksolle. Kapasiteettipalkkio, joka saatetaan ajan tasalle, myönnetään sähköntuottajalle, jotta tämä saa tuottoa sijoitukselleen. Tämä palkkio perustuu laitoksen todelliseen käytettävyyteen. Kiinteä palkkio on riippuvainen laitoksen käytettävyyskertoimesta. Kapasiteettimekanismiin osallistuminen ei sisälly liiketoimintasuunnitelmaan tasapainottamista pidemmälle. Jos tällainen osallistuminen toteutuisi, siitä saatu korvaus vähennettäisiin palkkion määrästä.

(35) Kaasunsiirron kiinteiden kustannusten arvioidaan olevan [10–20] miljoonaa euroa vuodessa.

(36) Vaihtelevat käyttö- ja ylläpitokustannukset johtuvat epäsäännölliseen käyttöön liittyvistä kustannuksista ja käyttöön liittyvästä ekvivalentista tuntimäärästä. Sopimuskumppani maksaa käyttö- ja ylläpitokustannukset CEB-konsortiolle.

(37) Herkkyysanalyysi suoritettiin myös muista oletuksista, kuten inflaatiosta ja palkkakustannuksista.

(38) RTE ja GRTgaz suorittavat verkkoon liittämistä koskevat työt ja CEB-konsortio rahoittaa ne. RTE:n suorittamien liitäntätöiden kustannuksiksi arvioidaan [30–40] miljoonaa euroa ja GRTgazin [20–30] miljoonaa euroa.

(39) Lähtökohtaisten oletusten mukaan liiketoimintasuunnitelman lopussa paikalla olevien laitteistojen jälleenmyynti-kustannukset korvataan purkamiskustannuksista, jotta laitoksen lopullinen arvo on nolla.

(40) Täydennystoimista saatavat tulot otetaan huomioon. Ranskan viranomaiset ovat kuvanneet hyödyntämiseen liittyviä oletuksia ([9]). Näiden tulojen osuus on vähemmän kuin 1,5 prosenttia odotetuista kokonaistuloista.

(41) Ranska täsmensi 5 päivänä lokakuuta 2016 esittämässään muistiossa, että työt voidaan aloittaa […] ja että teollisen käyttöönoton ajankohta on […].

3. MENETTELYN ALOITTAMISEEN JOHTANEIDEN SYIDEN KUVAUS

3.1 Arviointi tuen olemassaolosta

(42) Komissio katsoi, että SEUT-sopimuksen 107 artiklan mukainen valtiosta johtumisen kriteeri täyttyi. Tässä tapauksessa toimenpide johtuu valtiosta, koska energiaministeri on julkaissut tarjouskilpailuilmoituksen ja hän on myös valinnut hankkeen. Tarjouskilpailussa menestyneelle hakijalle myönnetty korvaus siirtyy sähkön

([9]) Ranskan viranomaisten muistio, 5. päivä lokakuuta 2016.

vähittäishintaan julkisesta sähkönjakelusta perittävän maksun välityksellä (CSPE-maksu). Komissio totesi päätöksessään valtiontuesta SA.36511 (2014/C) ([10]), että CSPE-maksu on valtion varoja, koska ”se on valtion määräämä maksu, jonka kerää ja jota hallinnoi yhteisö, jonka valtio on nimennyt hallinnoimaan tukijärjestelmää valtion laatimien sääntöjen mukaan”.

(43) Ranskan viranomaiset katsoivat yritysten saaman edun olemassaolon osalta, ettei tämä edellytys täyty, koska tarjouskilpailussa noudatettiin asiassa Altmark ([11]) mainittuja edellytyksiä.

(44) Komissio on kuitenkin arvioinut, etteivät asiassa Altmark mainitut edellytykset täyty. Jotta korvaus julkisesta palvelusta luokitellaan muuksi kuin valtiontueksi, seuraavan neljän kumulatiivisen edellytyksen on täytyttävä: i) edunsaajayrityksen tehtäväksi on tosiasiassa annettava julkisen palvelun velvoitteiden täyttäminen ja nämä velvoitteet on määriteltävä selvästi, ii) ne parametrit, joiden perusteella korvaus lasketaan, on etukäteen vahvistettava objektiivisesti ja läpinäkyvästi, iii) korvaus ei saa ylittää sitä, mikä on tarpeen, jotta voidaan kattaa kaikki ne kustannukset tai osa niistä kustannuksista, joita julkisen palvelun velvoitteiden täyttäminen aiheuttaa, kun otetaan huomioon kyseisestä toiminnasta saadut tulot ja kohtuullinen voitto, iv) silloin, kun julkisen palvelun velvoitteiden täyttämisestä vastaavaa yritystä ei valita julkisia hankintoja koskevassa menettelyssä, korvauksen taso on määritettävä tarkastelemalla sellaisia kustannuksia, joita hyvin johdetulle keskivertoyritykselle aiheutuisi, ottaen huomioon kyseisten velvoitteiden täyttämisestä saatavat tulot sekä kohtuullinen voitto. Komissio katsoi, että toinen edellytys täyttyi, mutta se esitti epäilyjä seuraavasta kolmesta edellytyksestä:

1) Komissio epäili ensimmäisen edellytyksen osalta (yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun ja selkeästi määritellyn toimeksiannon olemassaolo), voitaisiinko Landivisiaun voimalan asentamista ja käyttöä pitää yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvänä palveluna, koska ensinnäkin aikaisemmista sähkön toimitusvarmuuden ongelmista Bretagnessa ei ole esitetty näyttöä ja toiseksi jäsenvaltiot eivät voi asettaa erityisiä julkisen palvelun velvoitteita palveluille, joita jo tarjotaan tai joita tavanomaisissa markkinaolosuhteissa toimivat yritykset voivat tarjota tyydyttävästi yleisen edun mukaisilla ehdoilla. Tässä tapauksessa tavanomaisissa markkinaolosuhteissa toimivat yritykset olisivat voineet tarjota tarvittavan kapasiteetin Bretagnen sähkön toimitusvarmuuden turvaamiseksi, ellei Ranskan lainsäädäntö olisi estänyt sitä, että sähkön hinnalla välitetään tehokkaita viestejä, joilla alueella kannustetaan kapasiteettiin tehtäviä investointeja. Kolmanneksi toimenpide syrjii muita tekniikkoja, koska se kattaa vain kaasukombitekniikan. Toimenpide ei ole siksi neutraali tekniikan näkökulmasta ([12]). Neljänneksi toimenpide ei ole oikeasuhteinen, koska Ranskan viranomaiset eivät ole vahvistaneet tarvetta 450 MW:n tuotannolle analysoimalla yksityiskohtaisesti alueen lisäkapasiteetin tarvetta ([13]). Lopuksi pitkällä aikavälillä tarjouskilpailu todennäköisesti pahentaa toimitusvarmuuteen liittyvää ongelmaa, koska sähkömarkkinat suljetaan investoinneilta, joihin ei tarjota valtion tukea, koska sähköntuottajalle missing money -ilmiöstä ([14]) aiheutuvaa rakenteellista ongelmaa ei ratkaista vaan se pahenee ja koska muiden tekniikoiden kehitysmahdollisuuksia heikennetään.

2) Kolmannen edellytyksen osalta (liiallinen korvaus) komissio epäili liiallisen korvauksen puuttumista, koska käytössä ei ole tuleviin markkinaolosuhteisiin liittyvää takaisinperintämekanismia ja koska tarjouskilpailun edellytykset eivät poista liiallisen korvauksen riskiä.

3) Komissio epäili neljännen edellytyksen osalta (palvelun tarjoajan valinta edullisemmin kustannuksin), että tarjouskilpailussa olisi ollut mahdollista valita tarjoaja, joka pystyy tarjoamaan palvelun edullisemmin, koska edellytykset olivat liian rajoittavia, jotta todellinen valintatilanne olisi voitu syntynyt: ainoa vaihtoehto on kaasukombitekniikka, josta ei välttämättä aiheudu vähiten kustannuksia, palkkion painotus on 45 prosenttia,

([10]) Komission päätös C(2014) 1315 final, annettu 27.3.2014, asiassa SA.36511 (2014/C) (ex 2013/NN) – Ranska – Tukijärjestely uusiutuvien energialähteiden hyväksi ja CSPE-maksun enimmäismäärä.

([11]) Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 24.7.2003, C-280/00, Altmark Trans GmbH ja Regierungspräsidium Magdeburg v. Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, ECLI:EU:C:2003:415.

([12]) Kuten sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/54/EY kumoamisesta 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/72/EY 3 artiklan 2 kohdassa todetaan (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 55).

([13]) Direktiivin 2009/72/EY 3 artiklan 2 kohta, tuomio 21.12.2011, Enel Produzione SpA v. Autorita per l'energia elettrica e il gas, C-242/10, ECLI:EU:C:2011:861, 42 kohta; tuomio 20.4.2010, Federutility ym., ECLI:EU:C:2010:205, C-265/08, 33 kohta.

([14]) Kyseessä on tilanne, jossa liikakysyntä suhteessa käytettävissä olevaan kapasiteettiin ei johda siihen, että markkinat voivat vastata liikakysyntään kapasiteettia nostamalla.

maantieteellinen alue on liian tiukasti rajattu, valintakriteerit edistävät PEB-sopimuksen muita osia, kuten ympäristökriteerejä, joiden vuoksi ei valita julkisyhteisölle vähiten kustannuksia aiheuttavaa tarjousta.

(45) Koska komissio esitti epäilyjä siitä, täyttääkö toimenpide asiassa Altmark mainitut edellytykset, se katsoi alustavassa arviossaan, että toimenpide voi tarjota etua tarjouskilpailun voittajalle ja että etu on valikoiva, koska se myönnetään yhdelle yritykselle, CEB-konsortiolle.

(46) Kilpailuvaikutuksen ja kauppaan kohdistuvien vaikutusten osalta komissio katsoi, että toimenpide saattaa vaikuttaa kauppaan ja kilpailuun, mikäli tarjouskilpailun voittaja, joka hyötyy edullisesta toimenpiteestä, kilpailee muiden sähköntuotantotapojen ja muiden kapasiteetin tarjoajien kanssa kilpailulle avoimilla markkinoilla (sähkönmyyntimarkkinat, täydennysmekanismi).

3.2 **Arviointi tuen soveltuvuudesta sisämarkkinoille**

3.2.1 *Oikeusperustaa koskeva muistutus*

(47) Komissio katsoi menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään, että toimenpide on arvioitava SEUT-sopimuksen 107 artiklan perusteella, mikäli sen epäilyt kaikista asiassa Altmark annetussa tuomiossa asetettujen edellytyksien täyttymisestä vahvistuisivat. Toimenpidettä on sen jälkeen arvioitava valtiontuesta ympäristönsuojelulle ja energia-alalle vuonna 2014 annettujen suuntaviivojen ([15]), jäljempänä 'suuntaviivat', perusteella. Suuntaviivoissa vahvistetaan edellytykset, joiden perusteella energia-alalle annettavien tukien voidaan katsoa soveltuvan sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan nojalla.

(48) Toissijaisesti komissio totesi, että jos sen epäilyille julkisen palvelun velvoitteen määritelmästä ei saada vahvistusta, tuen soveltuvuutta olisi arvioitava julkisesta palvelusta maksettavana korvauksena myönnettävää valtiontukea koskevista Euroopan unionin puitteista (2011) annetun komission tiedonannon perusteella.

3.2.2 *Sisämarkkinoille soveltuvuuden arviointi*

(49) Komissio esitti yhteisen edun mukaisen tavoitteen osalta epäilyjä siitä, edistetäänkö toimenpiteellä yhteistä tavoitetta varmistaa sähkön toimitusvarmuus: toimenpiteen tavoite ei vaikuttanut riittävän selkeästi määritellyltä (yleinen kapasiteetin puute, kysyntähuiput), ja toimenpiteellä ei voida korjata keskipitkällä aikavälillä sääntelyyn ja markkinoihin liittyviä häiriöitä, joiden vuoksi investoinnit Bretagnessa eivät ole nykyisellään riittävät.

(50) Toimenpiteen välttämättömyyttä ei ole osoitettu riittävästi, koska kausiluonteista tai ruuhka-ajan kapasiteettipuutetta ei ole määritetty tyydyttävästi. Toimenpiteen välttämättömyys voidaan asettaa kyseenalaiseksi myös siksi, että on mahdollista ottaa käyttöön tarkoituksenmukaiset paikalliset hinnat, jotka toimivat hintasignaalina investointien kannustamiseksi ilman, että turvaudutaan tukiin.

(51) Komissio ei ollut vakuuttunut toimenpiteen tarkoituksenmukaisuudesta. Vaikuttaa siltä, etteivät Ranskan viranomaiset ole tarkastelleet tarpeeksi vaihtoehtoisia toimenpiteitä (maksuvyöhykkeen jakaminen osiin, älykkäät mittarit, sähkönjakeluverkon vahvistaminen). Lisäksi on esitetty epäilyjä toimenpiteen rajoittavasta luonteesta, koska se kohdistuu tietynlaisiin kapasiteetin tarjoajiin, jotka voivat osallistua tarjouskilpailuun (tarjouskilpailut rajoittuvat yhdenlaiseen tekniikkaan, kaasukombiturbiiniin). Toimenpide ei edistä myöskään kysynnänhallintatoimia.

(52) Komissio esitti myös oikeasuhteisuuden osalta epäilyjä: tarjouskilpailun rajoittava luonne on voinut estää kilpailijoita osallistumasta, mikä on mahdollistanut tuen määrän minimoimisen. Toimenpiteeseen ei sisältynyt myöskään takaisinperintämekanismia ennakoimattomien voittojen tapauksessa.

(53) Komissio esitti lisäksi epäilyjä siitä, pystytäänkö toimenpiteellä estämään ei-toivottuja kielteisiä vaikutuksia kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Ensinnäkään toimenpide ei ole neutraali tekniikan näkökulmasta. Sen ulkopuolelle suljettiin toimia, joilla todennäköisesti voitaisiin ratkaista tuotannon riittävyyttä koskevat ongelmat: kysynnänhallinta, yhteenliitännät, varastointiratkaisut ja muut tekniikat (kaasuturbiinit). Toiseksi, kun

([15]) Suuntaviivat valtiontuesta ympäristönsuojelulle ja energia-alalle vuosina 2014–2020 (EUVL C 200, 28.6.2014, s. 1).

otetaan huomioon Direct Energien mahdollisuus myydä EDF:n tuottamaa sähköä 5 prosentin diskonttokorolla sen sijaan että tämä kävisi sillä itse kauppaa, komissio epäili, että EDF:n asema energiamarkkinoilla saattaisi vahvistua.

4. **ASIANOMAISTEN OSAPUOLTEN ESITTÄMÄT HUOMAUTUKSET**

(54) Komissio sai menettelyn aloittamista koskevan päätöksen mukaisena kuulemisaikana muilta asianomaisilta osapuolilta kuin Ranskan valtiolta 58 vastausta. Eri vastaukset on ryhmitelty jäljempänä aiheen perusteella. Niitä käsitellään toimenpiteen arvioinnissa.

4.1 **Arviointi tuen soveltuvuudesta sisämarkkinoille**

4.1.1 *Yhteinen etu*

(55) Kolmenkymmenenyhdeksän asianosaisen mielestä Ranskan viranomaiset yliarvioivat sähkökatkoksien riskin. Sähkökatkoksia ei esiintynyt edes vuoden 2012 poikkeuksellisen kylmänä aikana. Bretagnen alueella sattuneet sähkökatkokset aiheutuivat muista kuin verkon toimintaan liittyvistä syistä (kuten kaatuneista puista). Viimeisin vakava häiriö Ranskassa, vuonna 1978, aiheutti kolmessa neljäsosaa maata muutaman tunnin sähkökatkoksen, mutta tämä ei ole koskaan toistunut. RTE on ryhtynyt tarvittaviin toimiin, jotta tällainen ei toistuisi.

(56) Asianomaisten osapuolten muissa huomautuksissa korostetaan sen sijaan toimenpiteen yhteensopivuutta yhteisen edun mukaisen tavoitteen kanssa. Parisenkymmentä niistä katsoo, ettei Bretagnen toimitusvarmuus ole tehokas. Syynä on Bretagnen erityinen maantieteellinen sijainti johdon loppupäässä ja se, että paikallisesti tuotetaan vähän sähköä, ja tällä katetaan vain 13,3 prosenttia kulutuksesta ([16]). Sen sähköntuotantolaitoksiin ei sisälly myöskään perustuotantolaitoksia, jotka voisivat kattaa kysynnän itsenäisesti. Tämä oikeuttaisi perustamaan kaasukombilaitoksen. Vaikka alueen sähköntuotanto uusiutuvista luonnonvaroista lisääntyy, niiden jaksoittaisen luonteen vuoksi on perustettava perustuotantolaitos, jotta laitosten mahdollinen kyvyttömyys vastata kysyntähuippuihin saataisiin korjattua.

4.1.2 *Toimenpiteen tarpeellisuus*

4.1.2.1 Verkon vahvistaminen

(57) Jotkut asianomaiset osapuolet pitävät alueen verkon epäasiallista mitoitusta perusteena sille, ettei toimenpide ole tarpeellinen. Pohjois-Bretagnen 225 kV:n johdoissa esiintyy huomattavaa ylikuormitusta. Monet asianosaiset katsovat siksi, että Calanin (Morbihan), Mûr-de-Bretagnen ja Plaine-Hauten (Côtes d'Armor) sähköasemia yhdistävän maanalaisen 225 kV:n johdon rakentaminen tulevaisuudessa turvaisi sähköenergiahuollon Bretagnessa ja mahdollistaisi ylimääräisen 700 MW:n tuonnin Bretagneen sekä helpottaisi uusiutuvaa energiaa käyttävien (maalla ja merellä sijaitsevien) laitosten tuottaman sähkön asianmukaista siirtoa alueella. Johto on tarkoitus ottaa käyttöön marraskuussa 2017, ja se mahdollistaa alueen sähköverkon täydentämisen ja turvaa kestävästi Bretagnen pohjois- ja keskiosan energiahuollon.

(58) Osapuolet toteavat, että myös Ranskan muut alueet tuovat sähköä: Île de Francen, Bourgogne-Franche-Comtén ja vähäisemmässä määrin Pays de la Loiren sekä Provence-Alpes-Côte d'Azurin alue. Näillä alueilla sijoitukset verkon vahvistamiseen ovat olleet etusijalla uuden tuotantolaitoksen perustamiseen nähden. Esimerkiksi Provence-Alpes-Côte d'Azurin alue on valinnut turvaverkon, joka koostuu kolmesta maanalaisesta 225 kV:n johdosta, joiden avulla se voi nykyään saada sähköä yhtä hyvin ja luotettavasti kuin muualla Ranskassa ([17]).

(59) Useat asianosaiset ehdottavat tästä syystä verkkoon perustuvaa ratkaisua. Ne katsovat, että toisen 400 kV:n johdon lisääminen Plaine Hauten ja Domloup'n välille tai 225 kV:n johdon vahvistaminen voisi lisätä siirtokapasiteettia ja sähköä saataisiin siten tuotua tarpeeksi toimitusvarmuuden varmistamiseksi. ENGIE toteaa jälkimmäisestä vaihtoehdosta, että toinen 400 kV:n johto tarjoaisi täydentävää siirtokapasiteettia reilusti yli tarvittavan tarpeen jopa pitkällä aikavälillä, jolloin sijoitus ei olisi perusteltu. Todellisten tarpeiden perusteella olisi parempi, että 225 kV:n johtoa vahvistetaan, mutta sen vuoksi verkkoa olisi vahvistettava koko sen pituudelta.

([16]) RTE, Bretagnen sähkötilanne (Bilan Electrique de la Bretagne) vuonna 2014.
([17]) Ks. http://www.rte-france.com/fr/projet/filet-de-securite-paca-pour-une-securisation-electrique-durable-de-la-region

4.1.2.2 Kysynnän kehitys

(60) Monen asianosaisen mielestä kysynnän kehittymisen vuoksi toimenpidettä ei tarvita toimitusvarmuutta koskevan tavoitteen saavuttamiseksi.

1) Ne perustavat näkemyksensä ensinnäkin RTE:n vuonna 2014 laatimaan raporttiin, jonka mukaan lämpöherkkyys on pienentymässä. Kulutus kasvoi vuonna 2014 Bretagnessa 150 MW, kun lämpötila laski yhden asteen. Aiemmin se kasvoi noin 200 MW laskenutta lämpöastetta kohti.

2) Kuusitoista asianomaista osapuolta ennakoi, että kysyntä vähentyy älykkäiden sähkömittareiden ja Ecowatt-aloitteen käyttöönoton vuoksi. Asiasta kiinnostuneet kansalaiset voivat tämän aloitteen ansiosta saada tietoa sähköverkon kuormittumisesta, jotta he voivat vähentää sähkönkulutustaan.

3) Asianomaiset osapuolet katsovat, ettei toimenpide ole tarpeellinen, koska rakennusten energiatehokkuuden parantumisen pitäisi johtaa kysynnän kehittymiseen siten, että sitä voidaan hallita paremmin.

(61) Eräät hankkeen kannalla olevat asianosaiset pitävät Bretagnen väestönkasvun ennustetta sekä suurta lämpöherkkyyttä perusteena toimenpiteen tarpeellisuudelle, jotta kysynnän odotettuun kasvuun voidaan vastata.

4.1.2.3 Tuotannon kehitys

(62) Jotkut asianosaiset katsovat, ettei toimenpide ole välttämätön tuotannon kehityksen vuoksi.

1) Hankkeen vastustajat ottavat ensinnäkin huomioon investoinnit Brennilis'n ja Dirinonin voimaloiden käyttöajan pidentämiseksi, joiden vuoksi ne suljetaan vuonna 2023 vuoden 2017 sijaan. Viisi asianosaista katsoo, että olemassa olevien kaasuturbiinivoimaloiden tuotantotaso voi tasoittaa kulutushuippuja ja välttää riskin laajasta jännitehäviöstä (blackout). Kymmenen asianosaista toteaa myös, että nämä voimalat ovat yleensä vajaakäytössä, minkä vuoksi tuki uuden tuotantoyksikön rakentamiseksi ei ole välttämätön. Esimerkiksi Consommation, Logement et Cadre de Vie -yhdistys vahvistaa, että Brennilis'n ja Dirinonin kaasuturbiini-voimalat toimivat vuodessa vain muutamista kymmenistä tunneista (noin 70 tuntia vuonna 2012) muutamaan sataan tuntiin (noin 265 tuntia vuonna 2010).

2) ENGIE katsoo toiseksi, että SPEM Pointen kaasuturbiini, joka tekee tarjouskilpailussa sopimuksia nopeasta ja täydentävästä varastosta RTE:n kanssa hintaan 25 000 euroa/MW/vuosi, tarjoaisi uuteen laitokseen verrattuna lukuisia etuja, koska kaasuturbiinin hankintahinta on alhainen ja sähköverkkoliitännästä on jo suoritettu maksut. Yritys toteaa, että RTE:n tarjouskilpailussa vahvistama palkkio on alemmalla tasolla kuin kaasukombi-hankkeeseen pyydetty vuotuinen 40 000 000 euron palkkio, eli 94 000 euroa/MW/vuosi.

3) Lopuksi asianomaiset osapuolet mainitsevat, että alue voi tuoda sähköä. Hanketta vastustavat henkilöt katsovat, että alue voi saada tarvitsemansa sähkön naapurialueilta, erityisesti Cordemais'n kaasuturbiini-voimalasta.

(63) Kaksikymmentä asianosaista katsoo, että toimenpiteen käyttöönotto on perusteltu tuotannon kehityksen vuoksi. Viisi hanketta kannattavaa asianosaista mainitsee, että ainoat Bretagnessa tällä hetkellä olevat voimalaitokset ovat Brennilis'n ja Dirinonin kaasuturbiinivoimalat. Ne pitävät toimenpidettä tarpeellisena erityisesti siksi, että näiden kaasuturbiinivoimaloiden käyttöikä on päättymässä, koska niitä voidaan käyttää korkeintaan vuoteen 2023 saakka. Niiden suunnitellun sulkemisen vuoksi vaihtoehtoa pitäisi suunnitella riittävän aikaisin. Kolme kaasukombilaitoksen rakentamista kannattavaa asianomaista osapuolta muistuttaa, että nämä turbiinit tulisi sulkea viimeistään vuonna 2023 ympäristösyistä ja että kyse voi olla vain lyhytaikaisesta ratkaisusta, jolla ei voida saavuttaa alueen toimitusvarmuutta koskevaa tavoitetta.

4.1.3 *Toimenpiteen tarkoituksenmukaisuus*

(64) Useat asianosaiset kiistävät toimenpiteen tarkoituksenmukaisuuden.

1) Kuten johdanto-osan 61 kappaleessa selitettiin, hankkeen vastustajat katsovat, että hanke on liian laaja Bretagnen todellisen kulutustarpeen kannalta. Kulutuksen huippukohdaksi arvioidaan 200 MW 200–400 tunnin aikana vuodessa Finistèren departementin huippukohdassa. Valtion ja alueneuvoston suunnittelema hanke – 450 MW yli 3 000 tunniksi vuodessa – olisi tästä syystä ylimitoitettu.

2) Lisäksi eräiden hankkeen vastustajien käyttämien RTE:n ([18]) analyysien perusteella energian kysynnän kasvun vähentymistä perustellaan rakenteellisista syistä (väestönkasvun hidastuminen, talouskriisin ja energiatehokkuustoimien vaikutus). Niiden mukaan PEB-sopimusta olisi muutettava näiden seikkojen huomioon ottamiseksi. Huippukysynnän taso on ollut suhteellisen vakaa vuodesta 2009 lähtien, ja se jopa laski vuonna 2014. Lämpöherkkyys on lisäksi vähentymässä (kuten 4.1.2.2 kohdassa selitettiin), minkä pitäisi vähentää automaattisesti huippukysyntää. Tätä väitettä käsiteltiin jo johdanto-osan 60 kappaleen 1 kohdassa.

3) Ne toteavat lopuksi, että muilla hankkeilla voitaisiin vastata Bretagnen toimitusvarmuutta koskeviin ongelmiin pitkällä aikavälillä, kuten Irlannin kanssa tehtävä yhteenliitäntä tai turbiini- ja pumppuvoimalaitoksen rakentaminen (STEP-hanke). Ensiksi mainitulla hankkeella voitaisiin tarjota sähköä alueelle pitkällä aikavälillä ja vastata energian sisämarkkinoiden tavoitteisiin. Kaksi asianosaista katsoo, että Guerdélanin STEP-hanke voi ratkaista energiavajeen kulutushuippujen aikana.

(65) Hanketta kannattavat asianosaiset esittivät seuraavia näkemyksiä:

1) Useat asianosaiset korostavat, että on tärkeää valita kaasukombilaitoksen kaltainen tuotantoyksikkö. Se tarjoaa niiden mielestä parhaan hyötysuhteen ja vakaamman tuotannon kuin uusiutuvia energialähteitä hyödyntävät laitokset. Monen mielestä se on tehokkuuden ja ympäristövaikutuksen kannalta paras kompromissi.

2) Vaikka jotkut asianosaiset muistuttavat yhteistuotannon kehittämisen merkityksestä, tällaisten laitosten potentiaali on rajoitettu (noin 150 MW), ja niiden vuoksi on rakennettava enemmän tuotantolaitoksia ja järjestettävä liitäntöjä verkkoon. Kaasukombilaitoksen kaltaisen uuden tuotantoyksikön rakentamisen ansiosta voitaisiin vähentää huomattavasti verkon vahvistamiseen tarkoitettujen töiden tarvetta (nämä perusteet esitettiin jo johdanto-osan 78 kappaleessa).

3) Lisäksi Ranskan monet LNG-terminaalit ja erityisesti uuden laitoksen perustaminen Dunkerquessa, jota kannustetaan sijoittajille annetulla mahdollisuudella poiketa kolmannen osapuolen verkkoon pääsyä koskevasta periaatteesta, takaavat kaasun toimitusvarmuuden, mikä on laitoksen asianmukaisen toiminnan kannalta tarpeellista. Nykyiset ja tulevat investoinnit sovitettaisiin siten yhteen.

4.1.4 *Kannustava vaikutus*

(66) Suuntaviivojen 3.2.4 kohdan mukaan tuella on kannustava vaikutus, kun tuki saa tuensaajan muuttamaan toimintatapaansa energiamarkkinoiden toiminnan parantamiseksi. Toimintatapaa ei muutettaisi ilman tukea.

(67) ENGIEn mielestä tuen kannustava vaikutus on negatiivinen. Palkkio luo kielteisen taloudellisen signaalin Ranskan sähkömarkkinoilla, koska se kannustaa voimalaa tuottamaan markkinoiden tarpeita enemmän ja syrjäyttämään muita markkinatoimijoita.

4.1.5 *Oikeasuhteisuus*

(68) Useat asianosaiset korostavat oikeasuhteisuuden puutetta:

1) Ne tuomitsevat ensinnäkin tuen tason, jota ne pitävät suhteettomana ja katsovat, että laitokselle saatetaan myöntää sen vuoksi liikaa korvauksia. Ensinnäkin hanke olisi kannattava viiden vuoden kuluttua, mutta palkkiota maksetaan 20 vuoden ajan. Toiseksi Direct Energielle annetaan lupa myydä sähköä markkinoilla, mutta lisätuloja ei ole otettu huomioon tarjouskilpailun laadinnassa. Kolmanneksi ENGIEn toimittamassa tutkimuksessa korostetaan, että CEB-konsortion pyytämä kiinteä palkkio on täysin suhteeton. Kahdenkymmenen miljoonan euron tuki 20 vuoden aikana olisi riittänyt varmistamaan kaasukombilaitoksen kannattavuuden Ranskassa. Landivisiaun voimala saisi kapasiteettimaksua (lukuun ottamatta liitäntää kaasu- ja sähköverkkoon) 73 000 euroa/MW/vuosi (ennen inflaatiota), joten se saa 31 miljoonaa euroa tukea vuodessa 20 vuoden ajan, paljon enemmän kuin tarvittavat 20 miljoonaa euroa vuodessa.

2) Lisäksi useat asianosaiset asettavat kyseenalaiseksi rahoitustavan CSPE-maksun välityksellä, mitä ne pitävät lainvastaisena. Ranskan viranomaiset määräävät, että tarjouskilpailun voittajalle maksetut palkkiot siirretään sähkön vähittäishintaan CSPE-maksun välityksellä. Useat asianosaiset katsovat, että rahoitus CSPE-maksun

([18]) RTE, Bretagnen sähkötilanne (Bilan Electrique de la Bretagne) vuonna 2014.

välityksellä on lainvastainen. Ne katsovat, että kaasukombilaitoksen kaltaisen tuotantolaitoksen rahoitus ei sisälly CSPE-maksun tavoiteluetteloon, joka vahvistettiin 3 päivänä tammikuuta 2003 annetussa laissa nro 2003-8, ja että CSPE-maksun tarkoituksena on edistää uusiutuvia energialähteitä, mikä sulkee pois toimenpiteen kohteena olevan voimalan.

(69) Lisäksi ENGIE korostaa, että Landivisiaun hanke hyötyy kaasuputkiliitäntää varten myönnettävästä palkkiosta, jonka määrä on 40 000–50 000 euroa/MW/vuosi (vuoden 2018 hinnoin) ja jonka on tarkoitus korvata 100 miljoonan euron edestä sijoituksia kaasuputken vahvistamiseksi verkon alkupäässä. Korvauksen vuoksi sisäinen tuottoaste (hankkeen IRR) on 9,8 prosentin (jos määrä on 40 000 euroa/MW/vuosi, tariffin inflaatio pois lukien) ja 16,5 prosentin (jos määrä on 50 000 euroa/MW/vuosi, tariffin inflaatio mukaan lukien) välillä. ENGIE katsoo, että tällainen korvaustaso olisi erittäin korkea verrattuna CEB-konsortiolle aiheutuvaan hyvin vähäiseen riskiin, koska kaasuputkiliitännästä maksettava korvaus on Ranskan valtion takaamaa tuloa ja ainoa riski liittyy Landivisiaun kaasukombilaitoksen käytettävyyteen. Vertailun vuoksi merellä sijaitsevien tuulivoimaloiden tarjouspyynnöissä Ranskan Euroopassa sijaitsevilla alueilla RTE:n liitännän kannattavuus ei saa ylittää 7,25 prosentin kannattavuustasoa ennen veroja (5,5 prosenttia verojen jälkeen). Landivisiaun hankkeen kannattavuus, joka on verojen jälkeen 9,8–16,5 prosenttia, ylittää selvästi nämä kynnysarvot ([19]). Kaasuputken liitännästä maksettava 23 000 euron/MW/vuosi palkkio (inflaatio pois lukien) riittäisi ENGIEn mielestä takaamaan 7,25 prosentin tuoton ennen veroja.

4.1.6 *Vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kilpailuun ja kauppaan*

(70) Asianosaiset selittävät kilpailuvaikutusta kahdesta näkökulmasta. Ne vastustavat ensinnäkin tuen vaikutusta tuottajien väliseen nykyiseen kilpailuun ja toiseksi tekniikkaa, jota käytetään vähiten saastuttavien energialähteiden kustannuksella.

(71) ENGIE toteaa mahdollisesta vääristävästä kilpailuvaikutuksesta, että tuki edistää EDF:n määräävän markkina-aseman vahvistumista.

(72) Komissio muistutti menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään, että suuntaviivoissa vaaditaan, ettei suunniteltu tukitoimenpide vahvista kohtuuttomasti vakiintuneen toimijan määräävää markkina-asemaa. Komissio muistutti, että Ranskassa ”sähkön tuotannon ja toimittamisen markkinat ovat hyvin keskittyneet ja niitä hallitsee vakiintunut toimija EDF. Sen osuus on tällä hetkellä noin 85 prosenttia sähkön vähittäismarkkinoista ja yli 90 prosenttia sähköntuotannon markkinoista” ([19]). Lisäpalkkion, jonka tarkoituksena on kattaa kaasukombilaitoksen heikko kannattavuus Ranskassa, maksaminen johtaa kilpailun vääristymiseen olemassa oleviin kaasukombilaitoksiin nähden, jotka eivät saa mitään tukea. Tämä muodostaa lisäksi esteen markkinoiden uusille tuottajille, jotka eivät pysty suorittamaan yksin sähkövoimaloiden toimintakustannuksia. Koska suunniteltu tarjouskilpailu estää mahdolliset investointipäätökset sähkömarkkinoilla, sillä ei voida korvata tehokkaasti todettuja markkinahäiriötilanteita, vaan se vahvistaa etenkin EDF:n määräävää asemaa, koska tämä on ainoa tuottaja, joka voi välttää laitoksien sulkemisen, vaikka niiden kannattavuus vähenee väistämättömästi tulevaisuudessa. ENGIE katsoo lisäksi, että EDF:n määräävää asemaa vahvistetaan sille määrätyllä sähkön osto-optiota koskevalla mekanismilla. CEB-konsortiota kannustetaan siten myymään tuotettu sähkö vakiintuneelle toimijalle muiden markkinatoimijoiden sijasta.

(73) Useat asianosaiset toteavat sen sijaan, että Direct Energietä (joka on toinen toimittaja, jolla on vähäinen markkinaosuus Ranskassa) hyödyttävän toimenpiteen kilpailuvaikutus on rajallinen.

(74) Viitattaessa toimenpiteen mahdolliseen vääristävään vaikutukseen valittuun tekniikkaan, monet asianosaiset osapuolet arvostelevat tarjouskilpailussa valittua tekniikkaa, koska sen vuoksi tukea saa saastuttava tuotantolaitos, joka saattaa haitata uusiutuvan energian kehittämistä.

5. RANSKAN HUOMAUTUKSET

5.1 **Vastaus menettelyn aloittamista koskevaan päätökseen**

(75) Ranskan viranomaisten vastaukset 17 päivänä joulukuuta 2016 päivättyyn menettelyn aloittamista koskevaan päätökseen koskevat yhtäältä yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvää palvelua ja toisaalta toimenpiteen yhdenmukaisuutta valtiontuesta ympäristönsuojelulle ja energia-alalle annettujen suuntaviivojen kanssa.

([19]) Menettelyn aloittamista koskeva Euroopan komission päätös, SA.40454 (2015/C) (ex 2015/N), 13.11.2015, johdanto-osan 137 kappale.

5.1.1 *Yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun määritelmä*

5.1.1.1 Peruste 1: yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun tehtävä

(76) Ranska toteaa, että uhka Bretagnen toimitusvarmuudelle on määritetty selkeästi tarjonnan ja kysynnän tasapainon valvontaa koskevissa raporteissa sekä tarjonnan ja kysynnän tasapainoa koskevissa verkonhaltijan ([20]) ennusteissa. Nämä riskit on vahvistettu, vaikka riittävyystutkimusten ja todellisuuden välillä on ollut eroja.

(77) Ranskan viranomaisten mukaan Bretagnessa on toisaalta merkittävää kapasiteetin vajausta, jonka vuoksi suuri osa sen sähköstä on tuotava muilta alueilta. Toisaalta sähkönkulutus Bretagnessa lisääntyy huomattavasti muuta Ranskaa nopeammin alueen väestönkasvun vuoksi, ja siten alueellinen kulutus on alttiimpaa kylmyysaalloille.

(78) Lisäksi Bretagnen maantieteellinen sijainti niemellä rajoittaa mahdollisuuksia sähkön siirtämiseen ja heikentää Ranskan viranomaisten mukaan verkon jännitevakavuutta. Jännite on yksi tärkeimmistä sähköjärjestelmän varmuuden takaavista muuttujista. Koska sähköä siirretään Bretagneen kaukaa (Loiren laaksosta ja Loiren suistoalueelta), johdossa kulkevan virran jännite voi laskea ja jännite olla johdon lopussa matalampi kuin alussa, mistä on monia seurauksia: siirtohäviöt lisääntyvät ja paikallisen aallon laatu heikkenee.

(79) Tämän jälkeen Ranskan viranomaiset ottavat esiin puutteet, jotka vaikuttavat käyttö- ja investointipäätöksiin sekä sähkömarkkinoihin Ranskassa ja Bretagnessa: käytössä ei ole laskentajärjestelmää, jonka avulla voitaisiin ohjata reaaliaikaista kulutusta; käytössä ei ole hinnan mukaan eroteltuja vyöhykkeitä, jotta verkon rajoitukset voitaisiin ottaa huomioon; hintasignaalit eivät riitä kannustamaan yksityisiä sijoittajia monipuolistamaan sähköntoimituksia; arvaamattomat tapahtumat voivat vaikuttaa yksityisten investointien rahoitusedellytyksiin. Markkina-alueen käyttöönotto Bretagnessa ei Ranskan viranomaisten mukaan myöskään noudattaisi tavanomaisia markkinaehtoja, koska se ei saisi aikaan erityisiä hintasignaaleja yksityisille sijoittajille alueilla, joilla jännitetarpeet ovat suurimmat.

(80) Ranska korostaa, että syrjimättömyysvelvoitetta noudatetaan, koska Ranskan viranomaisten mukaan kyse ei ole tekniikoista vaan yrityksistä.

(81) Kapasiteetin mitoittamisen osalta Ranskan viranomaiset huomauttavat, että kapasiteettivajetta pahentavat Brennilis'n ja Dirinonin kaasuturbiinivoimaloiden (320 MW) suunniteltu sulkeminen sekä Cordemais'n laitoksen (1 400 MW kahdelta yksiköltä) kapasiteetin rajoittaminen ympäristösyistä. Vajeen arvioidaan olevan 200–600 MW vuosina 2017–2020. Voimaloiden toiminta päättyy varmasti viimeistään vuonna 2023.

(82) Ranskan viranomaiset katsovat, ettei tarjouskilpailu vaikuta muita tekniikoita koskeviin investointipäätöksiin, koska toimenpiteen tarkoituksena on vain korvata käytettävän tekniikan erityiset lisäkustannukset (muun muassa kaasuverkon vahvistaminen) sekä rakennusajan rajoitukset, joita muilla tekniikoilla ei ole.

(83) Samasta syystä Ranska korostaa, ettei tarjouskilpailu vahvista muiden kapasiteettien missing money -ilmiötä, koska sillä pyritään vain korvaamaan käytettävän tekniikan (kaasukombilaitos) omat lisäkustannukset. Koska vuoteen 2023 mennessä on lisäksi määrä sulkea neljä kaasuturbiinivoimalaa, Landivisaun uuden kaasukombilaitoksen käyttöönotto rajoittaisi missing money -ilmiön vaikutusta.

(84) Ranska katsoo menettelyn aloittamista koskevan päätöksen 76 kohdan vastaisesti, ettei toimenpide ole syrjivä. Se on tunnustanut, ettei toimenpide ollut tekniikan näkökulmasta neutraali, koska tarjouspyynnössä edellytetään kaasukombitekniikan käyttöä. Ranska kuitenkin katsoo, ettei direktiivin 2009/72/EY syrjimättömyysvelvoitteen noudattaminen tarkoita, että jonkin tietyn tekniikan valinta olisi kiellettävä tuotantokapasiteettia koskevassa tarjouskilpailussa, jos kyseinen tekniikka on kaikkien yritysten saatavilla.

(85) Investoinnit kaasuverkon vahvistamiseen helpottavat lisäksi maakaasulla toimivien täydentävien keinojen käyttöönottoa.

([20]) RTE:n vuoden 2013 ennuste.

5.1.1.2 Perusteet 3 ja 4: oikeasuhteisuus ja edullisimman ehdokkaan valinta

(86) Ensinnäkin Ranskan viranomaisten mielestä takaisinperintämekanismi olisi pienentänyt hakijoiden tulo-odotuksia sähkön myynnistä markkinoilla ja olisi automaattisesti saanut hakijat pyytämään suurempaa palkkiota. Toiseksi viranomaiset korostavat, että kaasukombitekniikka tuotteiden ja kustannusten suuren vastaavuuden vuoksi hankkeen sisäinen korkokanta muuttuu suhteellisen vähän liikevaihdon vaihtelun myötä. Lopuksi Ranskan viranomaiset esittävät käytännön syitä: mekanismin käyttöönotto jälkeenpäin olisi vaikeaa, ja se voisi saada aikaan oikeudellista epävarmuutta.

(87) Toiseksi Ranskan viranomaiset katsovat, että niiden kohteiden määrä, jotka katsottiin soveltuvaksi hakijan toimintaa varten, oli riittävän suuri, jotta yhtään hakijaa ei suljettu pois. Hyväksyttäväksi alueeksi voidaan katsoa 2 000–4 000 neliökilometriä rakentamatonta maata, kun taas kaasukombivoimalan rakentaminen edellyttää 15 hehtaaria. Hakijat olisivat voineet myös valita muita kohteita hakemalla muutoksia paikalliseen rakennuskaavaan tarjouspyynnössä vahvistettujen määräaikojen rajoissa. Ranskan viranomaisten mukaan yksikään tarjouskilpailun hakija ei siten ollut estynyt tekemästä hakemusta kohteen puuttumisen vuoksi.

(88) Ranska suhteellistaa valinnassa käytettävien ympäristöperusteiden aseman ottamalla huomioon monia mahdollisia toimenpiteitä, joita hakija voi toteuttaa saadakseen tyydyttävät pisteet ympäristöperusteissa. Toimenpiteistä käykin ilmi, että energia-alan sääntelykomitealle jätetyt kolme hakemusta ovat saaneet samat pisteet ympäristöperusteista.

(89) Tekniikan valinnan mahdollisen syrjivyyden osalta viranomaiset viittaavat ensinnäkin sen yleisyyteen Euroopassa ja sen saatavuuteen. Ranskan viranomaiset korostavat myös, että käsiteltävänä olevien tekniikoiden (OCG ([21]), kaasukombitekniikka, kaasuturbiini) samankaltaisuuden vuoksi ei ole vain yhteen kaasutekniikkaan erikoistunutta hakijaa, joka olisi voinut katsoa tulleensa syrjityksi menettelyssä. Neutraliteettiperiaatteen noudattamista tekniikan osalta ei siten voida kyseenalaistaa.

5.1.2 *Yhdenmukaisuus suuntaviivojen kanssa*

5.1.2.1 Yhteinen etu

(90) Ranskan viranomaiset muistuttavat, että toimenpiteen tavoitteena on turvata Bretagnen sähkönsaanti kahden seuraavan tekijän avulla: yhtäältä varmistetaan tarjonnan ja kysynnän välinen tasapaino ja toisaalta taataan sähköverkon jännitevakavuus.

(91) Ranskan viranomaiset täsmentävät, että tarjonnan ja kysynnän välinen tasapaino varmistetaan toimenpiteellä, jolla edistetään tuotantokapasiteetin lisäämistä. Kapasiteettia on voitava siirtää huippukulutuksen aikana ja erityisesti alueen länsiosaan (loistehon tarjonnan ja kysynnän vastaavuus).

(92) Ranskan viranomaiset huomauttavat myös, ettei ole perusteltua olla varautumatta mahdollisiin ja todettuihin uhkiin, vaikka sähkönsaannissa ei aiemmin olisikaan ollut häiriöitä.

5.1.2.2 Tarpeellisuus

(93) Ranskan viranomaiset perustelevat toimenpiteen tarpeellisuutta etupäässä määrällisillä tekijöillä. Mikäli Brennilis'n ja Dirinonin neljä kaasuturbiinivoimalaa ja Cordemais'n polttoöljy-yksikkö suljetaan, kapasiteettivaje olisi arviolta 200–600 MW vuodessa vuosina 2017–2020. Näiden voimaloiden toiminta on määrä lopettaa viimeistään vuonna 2023.

(94) Toiseksi Ranska perustelee toimenpiteen tarpeellisuutta markkinoiden puutteilla, jotka näkyvät erityisesti siinä, että Bretagneen ei tehdä investointeja, vaikka niille olisi tarvetta.

(95) Kolmanneksi Ranskan viranomaiset katsovat, ettei tarpeellisuus koske Bretagnen hinta-alueen luomista. Ensinnäkin kyseisellä koko Bretagnen kattavalla alueella ei voida täyttää tavoitetta jännitevakavuudesta edes kyseisen alueen sisällä. Alue rajoittuu Bretagnen länsiosaan, ja sen muuhun Bretagneen yhdistävissä johdoissa ei ole ylikuormitusta, joten kyseinen alue ei saisi aikaan hintasignaaleja, jotka riittäisivät investointien käynnistämiseen. Ranskan mukaan tämä alue ei pienen kokonsa vuoksi houkuttele juurikaan pieniä toimittajia.

([21]) Open cycle gas turbine: avokiertokaasuturbiini.

Ei ole varmuutta siitä, että hinta-alue paljastaisi tuotantokeinon todellisen arvon Bretagnessa ja saisi aikaan investointeja, koska verkko on harvoin ylikuormittunut. Siitäkään ei ole varmuutta, että näiden investointien kustannukset olisivat julkisyhteisön kannalta vähäisemmät verrattuna käsiteltävänä olevaan tarjouspyyntöön. Viranomaiset korostavat myös erityisen hinta-alueen luomisesta Bretagneen aiheutuvia kustannuksia: tukkumarkkinoilla tarvittavat muutokset, kuljetusoikeuksien antaminen ja tariffien tasaaminen ([22]), jotta Bretagnen kuluttajat eivät joudu kärsimään. Käyttöönottoajoilla ei ehkä vastata Bretagnen järjestelmän sähköntoimitusvarmuuteen liittyviin lyhyen aikavälin tarpeisiin.

(96) Neljänneksi Ranskan viranomaiset huomauttavat, että Bretagnen tuotanto on pääosin uusiutuvaa energiaa tuulivoiman ansiosta. Jaksottaisuuden hallinta on siksi Bretagnessa kasvava haaste, joka edellyttää jatkuvasti enemmän Landivisiaun kaasukombivoimalan kaltaisten joustavien keinojen saatavuutta.

(97) Viidenneksi tuotantoyksikön rakentaminen Bretagneen voisi hyödyttää kaikkia ranskalaisia kuluttajia verkon ruuhkahuippujen ulkopuolella, sillä se rajoittaisi jännitehäviöiden riskiä, vähentäisi johdossa tapahtuvia häviöitä ja parantaisi kapasiteetin riittävyyttä yleisesti.

(98) Kuudenneksi Ranska katsoo, että toimenpiteen tarpeellisuutta tukee se, että jännitehäviöitä on vältettävä koko Bretagnen alueella, eikä niitä voida korjata pelkästään pystyttämällä sähköjohtoja.

(99) Lopuksi Ranskan viranomaiset korostavat, että Brennilis'n ja Dirinonin kaasuturbiinivoimaloiden sulkemisen vuoksi alueen lämpöenergiakapasiteetin vaihtelu on heikkoa, noin 100 MW. Siksi missing money -ilmiön vaikutus on erittäin vähäinen.

5.1.2.3 Tarkoituksenmukaisuus

(100) Ranskan viranomaiset katsovat, että korvaus on tarkoituksenmukainen, koska se on korvaus kapasiteetista ja koska se ei muodosta minkäänlaista tuotantokannustinta.

(101) Tariffivyöhykkeen jakaminen ei ole tarkoituksenmukaista erityisesti siksi, että voidaan taata jännitevakavuus, kuten johdanto-osan 95 kappaleessa esitetään.

(102) Ranskan viranomaiset eivät kiistä sitä, että ilmoitettu toimenpide on valikoiva, mutta ne katsovat kuitenkin, että valittu tekniikka on sopivin määritettyjen tarpeiden täyttämiseen ja se olisi siksi tullut valituksi tekniikan osalta neutraalissakin tarjouskilpailussa. Toimenpiteellä ei myöskään korvata toimitusvarmuuteen tarvittavien kaikkien tekniikoiden tasapainoista ja yhdenvertaista kehitystä, mukaan lukien kysynnän hallinta, rajayhdysjohdot ja varastointi.

(103) Ranskan mukaan 450 MW:n teho on perusteltu kulutushuippujen kapasiteetin puutteen vuoksi (ks. RTE:n vuoden 2012 ennusteet).

(104) Tekniikan tarkoituksenmukaisuus osoitetaan sen jälkeen teknisillä ominaisuuksilla, joita vaaditaan erityistarpeiden täyttämiseen: enintään 15 tunnin (pysähdyksissä oleva kone) tai kahden tunnin (toiminnassa oleva kone) käyttöönottoaika; täydentävien tarjousten voimassaolon vähimmäisaika enintään kolme tuntia (toiminta) tai kahdeksan tuntia (pysäytys). Täydentävien tarjousten käyttöönottoa varten ei ole rajoituksia enimmäisajasta. Ranskan viranomaiset katsovat, että teknisiä vaatimuksia ei voida täyttää tyydyttävästi muilla tekniikoilla (avokierto, kaasuturbiini) ja kysynnän hallinnalla.

(105) Ranskan viranomaisten mukaan Ranskaa ei voida moittia siitä, että se ei ole ottanut tarjouspyyntöön muita tekniikoita kuin kaasukombitekniikan ([23]). Ranskan viranomaiset viittaavat SEUT-sopimuksen 194 artiklaan, jossa säädetään, että Euroopan unionin toteuttamat toimenpiteet eivät vaikuta jäsenvaltion oikeuteen määrätä energiahuoltonsa yleinen rakenne: kaasuvoiman valinta kuuluu kansalliseen toimivaltaan eikä voi olla syy toimenpiteen yhteensopimattomuuteen.

([22]) Tariffien tasaaminen on väline, jolla taataan samojen tariffien käyttö koko alueella.
([23]) Ranskan viranomaisten 17. joulukuuta 2015 antaman vastauksen 6 kohta.

(106) Kysynnän hallinnan osalta Ranskan viranomaiset katsovat, että toimenpiteen yhtenä tavoitteena on säilyttää paikallinen jännite, joka voidaan varmistaa vain syöttämällä paikallista sähköä, eikä siihen voida vastata kapasiteetilla, johon sovelletaan kysynnän hallintaa.

(107) Muita tekniikoita ei olisi voitu valita pyytämättä korkeampaa palkkiota.

(108) Kaasukombitekniikka on perusteltu, koska jännitetasoa voidaan pitää yllä monta tuntia. Kaasuturbiinivoimalat ovat kilpailukykyisiä vain noin sata tuntia. Tämän tekniikan käyttöä voidaan perustella myös kaasuntoimitustarpeilla: kaasuturbiinivoimalaan tarvittaisiin 50 prosenttia enemmän kaasua. Avokiertokaasuturbiini maksaa vähemmän kuin kaasuturbiini, mutta kaasun korkeiden toimituskustannusten vuoksi on perusteltua käyttää konetta, jonka hyötysuhde on parempi.

(109) Kysynnän hallintaa koskeva tekniikka ei sovellu muutaman tuhannen tunnin käyttötarpeeseen. Sillä ei myöskään voida täyttää tuotantotarpeita. Sama voidaan todeta uusiutuvan energian tuotantoyksiköistä, joiden tuotanto on jaksottaista, eikä energiaa siten voi ”tilata”. Hajautettujen varastointitekniikoiden investointikustannukset ovat liian suuria kaasukombivoimalan kanssa kilpailemiseen. Uusi yhteenliitäntä ei pysty kilpailemaan kaasukombivoimalan kanssa, koska jännitevakavuudessa on ongelmia.

(110) Sen lisäksi tuuli- ja aurinkosähkökapasiteetit olisivat liian jaksottaisia, jotta saatavuus voitaisiin taata kilpailukykyiseen hintaan. Myös nykyinen vesivoimakapasiteetti on jaksottaista. Uusiutuva lämpövoimakapasiteetti saa jo julkista tukea eikä olisi voinut osallistua tarjouskilpailuun. Fossiilinen lämpövoimakapasiteetti olisi puolestaan edellyttänyt suuria investointeja vuoteen 2023 asti. Ranskan viranomaisten mukaan nämä perustelut tukevat valitun tekniikan tarkoituksenmukaisuutta.

5.1.2.4 Oikeasuhteisuus

(111) Ranska korostaa, että [5–10] prosentin sisäisen korkokannan perusteella laskettu hankkeen kannattavuus sijoittuu sijoittajien tällaisilta hankkeilta edellyttämän kannattavuuden asteikon alapäähän.

(112) Ranskan viranomaiset ovat täsmentäneet tämän osalta, että takaisinperintämekanismin käyttöönotto on liian myöhäistä ja että sen käyttöönotosta johtuva tulojen väheneminen johtaisi korkeamman palkkion pyytämiseen, jolloin sen vaikutus hankkeen kannattavuuteen mitätöityisi.

(113) Tästä syystä Ranska katsoo, että nykyinen toimenpide on oikeasuhteinen.

5.1.2.5 Kilpailun vääristyminen

(114) Ranskan mukaan toimenpide ei vähennä kannustimia investoida yhtyeenliitäntöihin, erityisesti Ranskan ja Irlannin välillä.

(115) Toimenpide ei myöskään vahvista EDF:n määräävää asemaa. On itse asiassa valitun hakijan edun mukaista saattaa sähkö itse markkinoille. Jos EDF myy johdanto-osan 53 kappaleessa mainitulla 5 prosentin alennuksella, se on edullisempaa kuin myynti täyteen markkinahintaan. Kyse on siis oikeudellisesti mahdollisesta mutta taloudellisesti huonosti perusteltavissa olevasta vaihtoehdosta.

5.2 **Vastaus asianomaisten osapuolten huomautuksiin**

5.2.1 *Toimenpiteen tarpeellisuus*

(116) Ranskan viranomaisten mielestä ei ole perusteltua, että monet asianomaiset osapuolet ovat kyseenalaistaneet hankkeen siksi, että kulutus kasvaa vähän. Viranomaiset korostavatkin, että sähkön kulutus kasvoi Bretagnessa 9,9 prosenttia vuosina 2006–2014, kun sen keskimääräinen kasvu Ranskassa oli vain 2,9 prosenttia. Ranskan viranomaiset viittaavat myös tutkimukseen, jonka mukaan Bretagnessa sähkönkulutus kasvaa Ranskan alueista kolmanneksi nopeimmin ([24]).

(117) Ranskan viranomaiset muistuttavat lisäksi, että alueen sähkönkulutuksen rakenne on erityinen, koska se koostuu suurimmalta osin asuinrakennuksista ja palvelusektorista, minkä vuoksi kulutus on alttiimpaa kylmyysaalloille. Bretagnen osuus kulutushuippujen kasvusta on siten 6,3 prosenttia, vaikka sähkön vuosikulutuksesta se on vain 4,4 prosenttia.

([24]) Yhteenveto alueellisista sähkötilastoista 2014-RTE, katso liite 1.

(118) Hidastunut talouskehitys ja sääntely-ympäristön kehityksestä johtuva energiatehokkuuden kehitys rajoittavat kysynnän kasvua. Kysyntä tasoittuikin ensimmäisen kerran vuonna 2014. Sitä vastoin väestönkasvun aiheuttama kotitalouksien määrän lisääntyminen, elintapojen kehittyminen tieto- ja viestintätekniikoiden lisääntymisen myötä, sähköajoneuvojen yleistyminen ja lämpöpumppujen kehittyminen lisäävät kysyntää. Siksi Ranskan viranomaisten mukaan Bretagnen sähkönkulutuksen kasvua koskevat uusimmat ennusteet ovat edelleen korkeammat kuin muualla maassa.

(119) Ranskan viranomaiset ilmoittavat lopuksi, että PEB:n ennusteiden ja toteutuneen kulutuksen väliset vertailut olisi tehtävä samalla alueella. Siten PEB:n ennusteet sisältäisivät verkon häviöihin liittyvän kulutuksen, jota komissiolle vastanneet yhdistykset eivät olleet ottaneet järjestelmällisesti huomioon vertailuja tehdessään. Ranskan viranomaiset katsovat, että tämä virhe on johtanut tietojen virheelliseen tulkintaan. Ne katsovat lisäksi, että monet yhdistykset käyttävät virheellisiä arvioita erityisesti jaksottaisten energialähteiden saatavuuden osalta, mutta niillä ei pitäisi korvata RTE:n tekemiä arvioita.

5.2.2 *Toimenpiteen rahoituksen sääntöjenmukaisuus*

(120) Tietyt asianomaiset osapuolet katsovat, kuten johdanto-osan 68 kappaleen 2 kohdassa selitetään, että toimenpiteen rahoitus olisi sääntöjenvastaista erityisesti siksi, että CSPE-maksu olisi varattu yksinomaan uusiutuvien energialähteiden rahoittamiseen.

(121) Ranskan viranomaiset kiistävät tämän väitteen. Asia on nimittäin niin, että

a) tarjouspyynnön oikeusperusta on vuoden 2009 monivuotinen investointisuunnitelma, jossa määritellään Bretagnen toimitusvarmuuden riskit ja korostetaan, että alueelle on perustettava perinteinen tuotantokeino;

b) energialain L. 311-10 §:ssä säädetään, että tarjouspyyntöjä voi käynnistää, kun tuotantokapasiteetti ei vastaa monivuotisen investointisuunnitelman tavoitteita, erityisesti tuotantotekniikoita ja laitosten maantieteellistä sijoittamista koskevia tavoitteita; juuri tästä on kyse käsiteltävänä olevassa tarjouspyynnössä;

c) energialain L. 121-7 §:n 1 momentissa säädetään, että julkisen palvelun tehtävistä johtuvat maksut sisältävät lisäkustannukset, jotka johtuvat soveltuvin osin L. 311-10–L. 311-13-5 §:n täytäntöönpanosta.

Edellä mainitut tekstit osoittavat, että energialain L. 311-10 §:n mukaisesti käynnistetyt tarjouspyynnöt voidaan rahoittaa julkisen palvelujen tehtävistä johtuvien kustannusten korvaamisella, vaikka kyse ei olisikaan uusiutuvasta energiasta.

(122) Ranskan viranomaisten mukaan vuoden 2015 lopussa tehty CSPE-maksun uudistus ei ole muuttanut näitä tarkoituksia. Toimenpide rahoitetaan talousarviomäärärahoista.

5.2.3 *Vaikutukset kilpailuun*

(123) Kuten johdanto-osan 74 kappaleessa esitetään, ENGIE katsoo, että tarjouspyyntö vahvistaa EDF-konsernin määräävää markkina-asemaa, koska se olisi ainoa tuottaja, jonka laitokset ovat turvassa huolimatta niiden tulevasta väistämättömästä kannattavuuden laskusta. Ranskan viranomaiset katsovat päinvastoin, että uuden toimijan saapuminen tuotantomarkkinoille edistää kilpailua.

5.2.4 *Avoin menettely – julkinen kuuleminen*

5.2.4.1 Julkisen keskustelun käyminen

(124) Monet asianomaiset osapuolet katsoivat, että hankkeesta ei ole käyty riittävästi julkista keskustelua. Ranskan viranomaiset katsovat päinvastoin, että julkisen keskustelun sisältänyt menettely on ollut tyydyttävä. Niinpä on todettava seuraavaa:

1) Hankkeella on prefektin määräyksenä annettu lupa, jossa vahvistetaan säännökset, joita toiminnanharjoittajan on noudatettava ympäristönsuojelun takaamiseksi ympäristölain V osan 1 osaston säännöksiä, jotka koskevat ympäristönsuojelun kannalta luokiteltuja laitoksia.

2) Hankkeesta järjestettiin julkinen kysely, joka toteutettiin 15 päivän syyskuuta ja 31 päivän lokakuuta 2014 välisenä aikana 18 päivänä elokuuta 2014 annetussa prefektin määräyksessä esitettyjen ehtojen mukaisesti. Kyselyn päätelmissä korostetaan, että yleisölle annetut tiedot ovat olleet riittäviä ja että niiden perusteella hanketta on voitu valmistella tosiasiallisesti yhdessä. Ranskan viranomaiset muistuttavat lisäksi, ettei tutkinta-komitean perusteltua päätöstä voida kyseenalaistaa sillä, että suurin osa saaduista vastauksista on kielteisiä.

3) Ranskan viranomaiset muistuttivat lisäksi, että keskustelua käytiin paikallisesti ja alueellisesti ja että neuvotteluissa on voitu sekä tiedottaa yleisölle että perustaa työryhmiä, joissa oli sekä hanketta vastustavia että sitä tukevia yhdistyksiä.

5.2.4.2 Palkkion kohde

(125) Ranskan viranomaiset katsovat, että yhden asianomaisen osapuolen esittämä väite siitä, ettei tarjouspyyntö ollut avoin, koska palkkion kohdetta ei ollut määritelty selkeästi, ei ole perusteltu.

(126) Kyseisen osapuolen mukaan palkkio oli tarkoitettu kattamaan ainoastaan laitoksen sijaintiin, kaasunsiirtoon ja käyttöönottoajankohtaan liittyvät lisäkustannukset, mutta tietyt hakijat olivat pyytäneet tarjouksessaan lisämaksua, joka korvaisi voimalan kannattamattomuuden. Tällainen lisämaksu ei olisi tarjouseritelmien mukainen ja aiheuttaisi kilpailun vääristymistä olemassa olevien kaasukombivoimaloiden suhteen, mikä olisi vahingollista.

(127) Ranskan viranomaiset muistuttivat, ettei valitulle hakijalle voida maksaa enemmän kuin ehdotetun palkkion määrä. Kaikki hakemukset, joissa vaadittaisiin lisämaksua kiinteän palkkion, jonka kohde on kuvattu täydellisesti tarjousasiakirjoissa, lisäksi, olisivat siten sääntöjenvastaisia. Mikään lisämaksu ei siis ole mahdollinen, eikä sitä myöskään voida ottaa huomioon palkkiota koskevan perusteen arvioinnissa. CRE on muistuttanut tästä asiasta vastauksessaan kysymykseen, jonka eräs hakija esitti tarjouspyyntömenettelyssä.

(128) Ranskan viranomaisten mukaan tämä kohta ei myöskään ole aiheuttanut tulkintaongelmia tarjouksen jättäneille hakijoille. Nämä ovat osanneet yhdistää laitoksen käyttöönottoon liittyvät lisäkustannukset heikkenevässä taloudellisessa tilanteessa ehdotettuun palkkioon.

6. **TOIMENPITEEN ARVIOINTI**

6.1 **Tuen olemassaolo**

(129) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaan valtiontukea on ”jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan”.

(130) Edellisestä kappaleesta seuraa, että toimenpiteen määrittely valtiontueksi edellyttää, että seuraavat kolme kumulatiivista ehtoa täyttyvät: a) toimenpiteen on oltava valtion toteuttama ja se on myönnettävä valtion varoista, b) toimenpiteellä on annettava valikoiva etu, joka on omiaan suosimaan tiettyjä yrityksiä tai tiettyjen tavaroiden tuotantoa, ja c) toimenpiteen on vääristettävä tai uhattava vääristää kilpailua ja vaikutettava todennäköisesti jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

6.1.1 *Valtion varoista rahoitettava valtion antama tuki*

(131) Rahoitustoimenpiteen on oltava jäsenvaltion toteuttama ja se on rahoitettava suoraan tai välillisesti valtion varoista, jotta se voidaan katsoa valtiontueksi.

(132) Sopimuksen mukaan CEB-konsortiolle maksettava palkkio siirretään sähkön vähittäishintoihin CSPE-maksun välityksellä (ks. johdanto-osan 42 kappale).

(133) Kuten menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä selitetään, komissio totesi, että CSPE-maksu on valtion varoja, koska ”se on valtion määräämä maksu, jonka kerää ja jota hallinnoi yhteisö, jonka valtio on nimennyt hallinnoimaan tukijärjestelmää valtion laatimien sääntöjen mukaan”. Kuten tuomioistuimen tuomiossa ([25]) todetaan, jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti hallinnoituja ja jaettuja varoja, jotka saadaan kyseisessä lainsäädännössä määritellyistä pakollisista maksuista, voidaan kuitenkin pitää SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuina valtion varoina, vaikka niitä hallinnoisivatkin viranomaisista erilliset julkiset tai yksityiset laitokset ([26]).

(134) Toimenpide on lisäksi valtion toteuttama, koska tarjouspyynnön julkaisi energia-asioista vastaava ministeri, joka myös valitsi hakijan.

6.1.2 *Taloudellinen etu*

(135) Jotta toimenpide voidaan katsoa SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi tueksi, sen kohteena olevan yrityksen on saatava siitä etua, mikä tarkoittaa, että kyseinen yritys ei olisi saanut kyseistä etua tavanomaisissa markkinaolosuhteissa, toisin sanoen ilman valtion toimenpidettä.

(136) Ranskan viranomaiset katsovat, ettei toimenpiteestä seuraa taloudellista etua, koska se täyttää kaikki Altmark-tuomiossa ([27]) esitetyt perusteet. Menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä komissio oli esittänyt epäilyjä tästä arviosta ja etenkin siitä, täyttyykö ensimmäinen peruste.

(137) Altmark-tuomion ([27]) perusteella on arvioitava, saako CEB kyseisestä toimenpiteestä etua.

(138) Altmark-tuomiossa tuomioistuin totesi, että ”[t]ästä oikeuskäytännöstä seuraa, että siltä osin kuin valtion toimenpidettä on pidettävä korvauksena, joka on vastike edunsaajayritysten suorittamista sellaisista palveluista, jotka johtuvat julkisen palvelun velvoitteiden täyttämisestä, siten, että kyseiset yritykset eivät todellisuudessa saa taloudellista etua ja että kyseinen toimenpide ei näin ollen aseta kyseisiä yrityksiä edullisempaan kilpailutilanteeseen suhteessa niiden kilpailijayrityksiin, tällaiseen toimenpiteeseen ei sovelleta perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohtaa” ([28]).

(139) Muistutuksena todetaan Ranskan viranomaisten katsoneen, ettei toimenpiteestä koidu taloudellista etua, koska se täyttää kaikki Altmark-tuomiossa esitetyt perusteet.

(140) Tuomioistuimen mukaan ([29]) on täytettävä yhtä aikaa seuraavat neljä perustetta, jotta julkisesta palvelusta maksettavaa korvausta ei katsota valtiontueksi:

1) edunsaajayrityksen tehtäväksi on tosiasiassa annettava julkisen palvelun velvoitteiden täyttäminen ja nämä velvoitteet on määriteltävä selvästi;

2) ne parametrit, joiden perusteella korvaus lasketaan, on etukäteen vahvistettava objektiivisesti ja läpinäkyvästi;

3) korvaus ei saa ylittää sitä, mikä on tarpeen, jotta voidaan kattaa kaikki ne kustannukset tai osa niistä kustannuksista, joita julkisen palvelun velvoitteiden täyttäminen aiheuttaa, kun otetaan huomioon kyseisestä toiminnasta saadut tulot ja kyseisten velvoitteiden täyttämisestä saatava kohtuullinen voitto; ja

4) silloin, kun julkisen palvelun velvoitteiden täyttämisestä vastaavaa yritystä ei valita sellaisessa julkisia hankintoja koskevassa kilpaillussa menettelyssä, jossa on mahdollista valita se ehdokas, joka kykenee tuottamaan kyseiset palvelut julkisyhteisön kannalta vähäisimmin kustannuksin, tarvittavan korvauksen taso on määritettävä tarkastelemalla kustannuksia, joita hyvin johdetulle ja asetettujen julkisen palvelun velvoitteiden täyttämisen kannalta riittävillä välineillä varustetulle keskivertoyritykselle aiheutuisi, kun otetaan huomioon toiminnasta saadut tulot ja kyseisten velvoitteiden täyttämisestä saatava kohtuullinen voitto.

([25]) Unionin tuomioistuimen tuomio, 19.12.2013, Vent de Colère! ym. v. Ministre de l'Ecologie, C-262/12, ECLI:EU:C:2013:851.
([26]) Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio, 2.7.1974, Italia v. komissio, C-173/73, ECLI:EU:C:1974:71, 35 kohta.
([27]) Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 24.7.2003, C-280/00, Altmark Trans GmbH ja Regierungspräsidium Magdeburg v. Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, ECLI:EU:C:2003:415.
([28]) Ks. edellä, johdanto-osan 87 kappale.
([29]) Ks. edellä, johdanto-osan 88–94 kappale.

(141) Vaikka ensimmäisen perusteen osalta myönnetään, että jäsenvaltioilla on laaja harkintavalta sen määrittämisessä, mitä palveluja voidaan katsoa julkisen palvelun velvoitteiksi ([30]), tuomioistuin on äskettäin muistuttanut ([31]), että jos unionin lainsäädännössä on erityisiä sääntöjä, jotka kattavat yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen sisällön ja soveltamisalan määritelmän, ne kuuluvat jäsenvaltioiden harkintavaltaan Euroopan unionin valtiontukisääntöjen soveltamisesta yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen tuottamisesta myönnettävään korvaukseen annetun komission tiedonannon 46 kohdan mukaisesti. Kyseiset säännöt koskevat lainsäädännön yhdenmukaistamista yleisesti, jotta voidaan poistaa esteet liikkumisvapaudelta ja palvelujen tarjoamisen vapaudelta. Se, että ne hyväksytään perussopimuksen muiden kuin valtiontukien valvontaa koskevien määräysten perusteella ja että niiden ensisijaisena tavoitteena on sisämarkkinoiden toteuttaminen, ei rajoita mitenkään niiden asiaankuuluvuutta ensimmäisen Altmark-perusteen kannalta.

(142) Asianomaisten osapuolten esittämien huomautusten ja Ranskan antamien vastausten (5 jakso) perusteella komissio katsoo, että toimenpide ei täytä ensimmäistä Altmark-perustetta julkisen palvelun velvoitteen määritelmästä varsinkaan energia-alalla kahdesta syystä.

(143) Ensinnäkin, kuten komissio on jo selittänyt ([32]), julkisen palvelun velvoitteen määritelmää ei voida soveltaa toimintoon, jota jo tarjotaan tai voitaisiin tarjota tyydyttävällä tavalla markkinoilla. Tässä analyysissa on otettava huomioon myös mahdolliset parannukset, joita jäsenvaltiot voivat tehdä markkinoiden toimintaan. Jos sellaiset muutokset ovat mahdollisia, toimintoa ei voida määrittää julkisen palvelun velvoitteeksi. Markkinat voidaan kuitenkin katsoa toimimattomiksi, jos ne eivät lähetä hintasignaaleja, jotka riittävät käynnistämään investoinnit paikallisella tasolla. Juuri tästä on kyse tasehallintamarkkinoiden kaltaisilla lyhytkestoisilla markkinoilla, joilla täydentämismekanismit eivät vielä hankkeen toteuttamispäivämääränä saa aikaan riittävää paikallista hintasignaalia.

(144) Toiseksi syrjintä käytetyn tekniikan perusteella estää palvelun määrittämisen julkisen palvelun velvoitteeksi. Sähködirektiivin 3 artiklan 2 kohdassa ([33]) säädetään jäsenvaltioiden kapasiteettia koskevista erityisehdoista julkisen palvelun velvoitteen panemiseksi täytäntöön vapautetuilla sähkömarkkinoilla. Kyseisessä 3 artiklan 2 kohdassa rajoitetaan erityisesti jäsenvaltioiden mahdollisuuksia panna julkisen palvelun velvoite täytäntöön energia-alalla erityisten tavoitteiden perusteella ([34]): ”jäsenvaltiot voivat yleisen taloudellisen edun nimissä asettaa sähköalalla toimiville yrityksille julkisen palvelun velvoitteita, jotka voivat koskea turvallisuutta, mukaan lukien toimitusvarmuus, toimitusten säännöllisyyttä, laatua ja hintaa sekä ympäristönsuojelua, mukaan lukien energiatehokkuus, uusiutuvista lähteistä tuotettu energia ja ilmastonsuojelu”. Samassa 3 artiklan 2 kohdassa säädetään lisäksi, että energia-alan julkisen palvelun velvoitteiden on oltava ”selkeästi määriteltyjä, avoimia, syrjimättömiä ja todennettavia, ja niillä on turvattava se, että yhteisön sähköalan yritykset ovat tasapuolisesti jäsenvaltioiden sähkönkuluttajien käytettävissä”.

(145) Komissio katsoo, että julkisen palvelun velvoitteen olemassaolon yhteydessä selvitettyä syrjimättömyysperustetta on tulkittava tiukasti. Ranskan esittämässä ilmoituksessa täsmennetään, että tarjouspyyntö koskee yksinomaan sähköä tuottavan kaasukombilaitoksen asentamista ja käyttöä ([35]). Toisin sanoen tarjouspyyntö oli rajattu yhteen ainoaan tekniikkaan (kaasukombitekniikka), ja sen ulkopuolelle jätettiin muun muassa avokiertokaasuturbiinin ja kaasuturbiinin kaltaiset tavanomaiset tekniikat, joilla olisi myös voitu toimittaa vaaditut palvelut kohteena olevaan voimalaan.

(146) Kuten johdanto-osan 84 ja 89 kappaleessa selitetään, Ranskan viranomaiset katsovat, ettei se, ettei toimenpide ole tekniikan näkökulmasta neutraali, ole direktiivin 2009/72/EY 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua syrjintää, koska kaikilla yrityksillä on käytettävissään kaasukombitekniikka sekä kaikki tavanomaiset tekniikat. Tukitoimenpiteet on kuitenkin suunniteltava siten, että koko tuotantokapasiteetti, joka voi tehokkaalla tavalla edistää tuotantokapasiteetin riittävyysongelman ratkaisemista, osallistuu kyseisiin toimenpiteisiin, ja niillä on varmistettava erityisesti eri tekniikoita käyttävien tuottajien osallistuminen. Siksi Ranskan perustelu, jonka mukaan kaikki yritykset voisivat käyttää kaasukombitekniikkaa, ei sulje pois toimenpiteen syrjivää luonnetta.

([30]) Komission tiedonanto Euroopan unionin valtiontukisääntöjen soveltamisesta yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen tuottamisesta myönnettävään korvaukseen (EUVL C 8, 11.1.2012, s. 4), 46 kohta.
([31]) Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio, 1.3.2017, SNCM v. komissio, T-454/13, ECLI:EU:T:2017:134, 113 kohta.
([32]) Komission tiedonanto Euroopan unionin valtiontukisääntöjen soveltamisesta yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen tuottamisesta myönnettävään korvaukseen, 48 kohta.
([33]) Direktiivi 2009/72/EY.
([34]) Asia C-242/10 – Enel Produzione, ECLI:EU:C:2011:861, 42 kohta.
([35]) Ranskan antaman ilmoituksen 20 kohta.

(147) Komissio korostaa lisäksi, että tarjouspyynnöllä pyrittiin nostamaan alueen sähköntuotannon tasoa, jotta toimitusvarmuus voidaan säilyttää huolimatta usean tuotantopaikan suunnitellusta sulkemisesta, ja ratkaisemaan Bretagnessa toistuva jänniteongelma. Tähän kaksinkertaiseen tavoitteeseen vastaamiseksi tarjousasiakirjoissa lueteltiin useita vaatimuksia, jotka tulevan tuensaajavoimalan olisi täytettävä. Laitoksen tehon piti olla noin 450 MW (+/– 10 %), sen piti sijaita Bretagnen länsiosassa, ja sen piti olla käytettävissä jatkuvasti, jotta RTE voisi ottaa sen käyttöön täydentämismekanismin avulla. Viimeisen vaatimuksen osalta tarjousasiakirjoissa täsmennettiin, että RTE:n pitäisi voida ottaa laitos käyttöön enintään 15 tunnin kuluessa, kun kone on pysähdyksissä, ja kahden tunnin kuluessa, kun kone on toiminnassa, että täydentävien tarjousten käyttöönotossa ei voisi olla rajoituksia enimmäisajasta ja että täydentävien tarjousten vähimmäisaikojen olisi oltava enintään kolme tuntia toiminnassa olevalle koneelle ja kahdeksan tuntia pysähdyksissä olevalle koneelle. Näiden ehtojen tarkoituksena on taata voimalan valmius ja joustavuus ja varmistaa, että RTE saa voimalan käyttöönsä täsmällisiin ja tilapäisiin tarpeisiin vastaamiseksi ja että jännitevakavuus ja paikallinen tasapaino voidaan varmistaa. Ranska ei kiistä johdanto-osan 107 ja 108 kappaleessa, että kaikki tavanomaiset voimalat eli kaasukombivoimalat, avokiertokaasuturbiinivoimalat ja kaasuturbiinivoimalat voisivat täyttää nämä ehdot.

(148) Lisäksi analyysissa siitä, pystytäänkö eri tekniikoilla täyttämään tarjouspyynnön tavoitteet, todetaan, että kaikki kolme tavanomaista tekniikkaa (kaasukombi, avokiertokaasuturbiini ja kaasuturbiini) olisivat voineet täyttää Ranskan viranomaisten määrittämät tarpeet, vaikkakin niiden tehokkuutta koskevat edellytykset olisivat olleet erilaisia. Tarjouspyynnössä käsitellään kuitenkin ainoastaan kaasukombivoimalan perustamista. Komissio toteaa siksi, että tarjouspyyntö on syrjivä.

(149) Kuten johdanto-osan 144 kappaleessa muistutetaan, julkisen palvelun velvoitteen on kuitenkin ehdottomasti oltava syrjimätön. Osoitettu tiettyjen tavanomaisten tekniikoiden syrjiminen estää siksi toimenpiteen määrittämisen julkisen palvelun velvoitteeksi.

(150) Siksi Ranskan johdanto-osan 84 kappaleessa esittämä väite, jonka mukaan toimenpiteellä ei syrjitä muita tavanomaisia tekniikoita, on perusteeton. Komissio katsoo siksi, ettei toimenpidettä voida katsoa julkisen palvelun velvoitteeksi. Altmark-tuomiossa esitettyä ensimmäistä perustetta ei siis ole noudatettu.

(151) Toimenpiteestä koituu etua. SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu etu on mikä tahansa taloudellinen hyöty, jota yritys ei olisi voinut saada tavanomaisissa markkinaolosuhteissa, toisin sanoen ilman valtion toimenpidettä. Tässä tapauksessa konsortio saa palkkion, jota ei myönnetä tavanomaisissa markkinaolosuhteissa vaan joka on seurausta julkisesta tuesta. Siksi toimenpide voidaan katsoa tarjouskilpailun voittajalle myönnettäväksi eduksi.

(152) Toiseksi SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaan tuki voidaan katsoa valikoivaksi, jos se suosii ”jotakin yritystä tai tuotannonalaa”. Kyseessä oleva toimenpide osoitetaan yksinomaisesti tarjouskilpailun voittajalle, ja se katsotaan siksi valikoivaksi.

(153) Komissio katsoo siksi, että toimenpide antaa SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun valikoivan edun.

6.1.3 *Vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kilpailuun ja kauppaan*

(154) Yritysten julkinen tuki vaikuttaa perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaisesti kilpailuun ainoastaan, jos se ”vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa” ja ainoastaan ”siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan”. Valtion toimenpiteen katsotaan vääristävän tai uhkaavan vääristää kilpailua, jos se on omiaan parantamaan tuensaajan kilpailuasemaa verrattuna muihin yrityksiin, joiden kanssa se kilpailee ([36]). Käytännössä SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukainen vääristyminen todetaan tavallisesti silloin, kun valtio antaa yrityksille taloudellisen edun alalla, jolla on kilpailua ([37]). Käsiteltävänä oleva toimenpide on omiaan vahvistamaan CEB-konsortion kilpailuasemaa suhteessa muihin yrityksiin antamalla sille mahdollisuuden kasvattaa sähköntuotantokapasiteettiaan muuhun kilpailuun verrattuna.

([36]) Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio, 17.9.1980, Philip Morris, 730/79, ECLI:EU:C:1980:209.
([37]) Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio, 15.6.2000, yhdistetyissä asioissa T-298/97 ja T-312/97, ECLI:EU:T:2000:151.

(155) Julkinen tuki yrityksille on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaista valtiontukea ainoastaan siltä osin kuin se ”vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan”. Julkisen tuen voidaan katsoa pystyvän vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, vaikka tuensaaja ei ole suoraan mukana rajat ylittävässä kaupassa. Sitä paitsi se, että tuki on melko vähäistä tai että tuensaajayritys on melko pieni, ei sulje ennalta pois sitä mahdollisuutta, että tuki vaikuttaisi jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ([38]). Tässä tapauksessa tuensaaja saa edun, jota sen ulkomaiset kilpailijat eivät voi saada tuen valikoivuuden vuoksi.

(156) Lisäksi tuen vaikutusta kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan voidaan arvioida, kun toimenpide hyödyttää yritystä, joka toimii alalla, joka on vapautettu EU:n tasolla ([39]). Energia-ala on vapautettu kyseisellä tavalla.

(157) Tästä syytä toimenpide vaikuttaa kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

6.1.4 *Päätelmä tuen olemassaolosta*

(158) Edellä mainituista syistä komissio katsoo, että toimenpide on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

6.2 **Tuen sääntöjenmukaisuus**

(159) Toimenpidettä ei ole vielä pantu täytäntöön. Tuki maksetaan, kun voimala otetaan käyttöön eli […] alkaen. Toimenpide pannaan siksi täytäntöön tämän päätöksen antamisen jälkeen. Sitä ei voida siksi pitää sääntöjenvastaisena.

6.3 **Soveltuvuus sisämarkkinoille**

6.3.1 *Perustelut käytetylle analyysikehykselle*

(160) Palvelua ei voida katsoa julkisen palvelun velvoitteeksi, kuten johdanto-osan 144–147 kappaleessa selitetään. Siksi siihen ei sovelleta yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvistä palveluista annettua komission tiedonantoa.

(161) Sen vuoksi komissio arvioi toimenpiteen soveltuvuutta valtiontuesta ympäristönsuojelulle ja energia-alalle annettujen suuntaviivojen 3.9 jakson mukaisesti. Suuntaviivojen 19–34 kohdassa määritetään tuotannon riittävyydeksi i) tuotetun kapasiteetin taso, jonka katsotaan riittävän kysynnän tyydyttämiseksi kyseisessä jäsenvaltiossa kaikkina aikoina ja joka ii) perustuu sellaisten organisaatioiden käyttämään tavanomaiseen tilastolliseen indikaattoriin, joilla unionin toimielimet ovat tunnustaneet olevan olennaisen tärkeä rooli sähkön sisämarkkinoiden luomisessa, kuten sähkön siirtoverkonhaltijoiden eurooppalainen verkosto (Sähkö-ENTSO).

(162) Ensimmäisen perusteen osalta komissio katsoo, että toimenpide soveltuu hyvin riittävän tuotantokapasiteetin käyttöönottoon Bretagnen kysynnän tyydyttämiseksi sekä määrällisesti (ks. johdanto-osan 166 kappale) että laadullisesti (ks. johdanto-osan 174 kappale).

(163) Toisen perusteen osalta komissio katsoo että kaasukombivoimalan tarjoaman ratkaisun riittävyyttä tukevat mittarit on havainnollistettu tyydyttävästi (ks. johdanto-osan 168 kappale).

6.3.2 *Yhteisen edun mukainen tavoite ja tuen tarve*

(164) Komissio katsoo, että toimenpide edistää yhteisen edun mukaisen tavoitteen toteutumista ja on välttämätön suuntaviivojen 3.9.1 ja 3.9.2 kohdan mukaisesti, jos se täyttää seuraavat ehdot: i) tuotannon riittävyyttä koskeva ongelma on esitettävä määritettävissä olevan indikaattorin avulla, ja tulosten on oltava yhdenmukaisia Sähkö-ENTSOn tekemän analyysin kanssa; ii) toimenpiteellä on oltava hyvin määritetty tavoite; iii) toimenpiteen on pureuduttava ongelman luonteeseen ja syihin ja erityisesti markkinoiden puutteisiin, jotka estävät markkinoita toimittamasta vaadittua kapasiteettia; iv) jäsenvaltion on pitänyt suunnitella vaihtoehtoisa keinoja ongelman ratkaisemiseksi.

([38]) Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio, 14.1.2015, Eventech/Parking Adjudicator, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9.
([39]) Unionin tuomioistuimen tuomio, 10.1.2006, C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8.

(165) Tuotannon riittävyyttä koskeva ongelma on esitetty ja määritetty selkeästi. Jos kapasiteetti-investointeja ei tehdä, vuonna 2017 suunniteltu Brennilis'n ja Dirinonin neljän kaasuturbiinivoimalan ja Cordemais'n voimalan polttoöljy-yksikön sulkeminen saisi aikaan kapasiteettivajausta, jonka arvioidaan olevan 200–600 MW vuodessa vuosina 2017–2020, kuten johdanto-osan 81 kappaleessa esitetään. Kyseisille voimaloille on esitetty jatkoaikaa, mutta ne on kuitenkin määrä sulkea viimeistään vuonna 2023. Tämän kohdan osalta komissio ottaa esiin Bretagnen vähäisen oman tuotannon. Se oli 13,3 prosenttia kulutuksesta vuonna 2014, ja siitä 11,8 prosenttia oli uusiutuvaa energiaa, mikä osoittaa, että jatkuvan tuotannon osuus on melko vähäinen. Nämä tekijät kumoavat joidenkin asianomaisten osapuolten esittämät perustelut (ks. johdanto-osan 55 kappale). Sitä vastoin ne vahvistavat kyseisten osapuolten johdanto-osan 61, 63 ja 81 kappaleessa esittämät perustelut.

(166) Komissio katsoo lisäksi, että Ranskan viranomaiset ovat havainnollistaneet tyydyttävästi jännitteen ylläpitämiseen liittyvän riskin. RTE itse asiassa päätti ottaa vuonna 2012 neljään otteeseen käyttöön erityismekanismin, jolla torjutaan kaikkia jännitteen laskuun liittyviä häiriöitä Bretagnessa. Kyseisessä mekanismissa on kyse kulutuksen katkaisujärjestelmästä, joka otetaan käyttöön kriittisimpinä aikoina.

(167) Ranskan viranomaisten esittämän toimenpiteen tarpeellisuus perustuu määrällisiin tietoihin, jotka on saatu RTE:n vuotuisen julkaisutoimintansa osana tekemistä selvityksistä ([40]).

(168) Käytetty menetelmä on yhdenmukainen RTE:n ennusteessa käytetyn menetelmän kanssa. Kyseisessä menetelmässä käytetään todennäköisyyteen perustuvaa lähestymistapaa, jossa tarjonnan ja kysynnän tasoille tehdään EU:n sähköjärjestelmän tuntiperusteinen toimintatesti koko vuoden ajalta. Tietyt muuttujat, kuten laitteiden saatavuus, perustuvat Sähkö-ENTSOn tekemien tutkimusten vertailumuuttujiin.

(169) Pohjimmiltaan toimitetut tiedot perustuvat kuitenkin tilastotietoihin, joista käy ilmi, että i) kulutuksen kasvu oli 2,7 kertaa suurempi kuin kansallinen taso vuosina 2006–2012 (Bretagnessa kulutuksen kasvu oli keskimäärin 1,6 prosenttia kuutena edellisenä vuotena), ii) tietyt kulutushuiput ovat edelleen alttiita sääoloille ja alttiimpia kuin Ranskassa keskimäärin, mikä johtuu etupäässä alueen kulutusrakenteesta, jossa kotitalouksien ja palvelusektorin osuus on suuri, iii) paikalliset tuotantokeinot ovat riittämättömiä, koska Bretagnessa sijaitsevat tuotantopaikat toimittavat vain 13 prosenttia alueella käytetystä sähköenergiasta (ks. johdanto-osan 166 kappale), ja iv) verkkoon tehdyillä parannuksilla vastataan osittain riittävyysongelmaan. Tuotetun ja kulutetun energian välinen epätasapaino heikentääkin alueen toimitusvarmuutta ja erityisesti seuraavia herkkiä kohtia: Bretagnen pohjoisosa, joka käsittää suuren osan Côtes d'Armorin departementista sekä Saint-Malon ja Dinard'n asutuskeskuksista, joiden sähkönsaanti keskeytyisi, jos 44 kV:n akseli Domloup'sta Plaine Hauteen ei olisi käytettävissä, ja koko Bretagnen alue, jossa riskinä on jännitteen lasku, joka johtuu tuotantopaikkojen ja kulutuskeskusten suuresta välimatkasta. RTE on tehnyt monia investointeja. Se on muun muassa asentanut vuosina 2011–2013 alueen koko länsiosaan korvaavia tuotantopaikkoja, joiden kokonaiskapasiteetti on 1 150 megavolttiampeeria, jotta kylminä aikoina voidaan taata tarvittava teho. RTE:n mukaan näitä korvaavia tuotantopaikkoja on täydennettävä yhdistämällä niihin Landivisiaun kaasukombivoimala, jotta saadaan aikaan tarvittava turvamarginaali jännitteen laskun varalta sekä riittävä "turvaverkko" ([41]).

(170) Toimenpiteellä on lisäksi hyvin määritetty tavoite, eli sillä vastataan markkinoiden puutteeseen. Ongelmana on se, että investointeja ei tehdä, vaikka niitä tarvittaisiin Bretagnessa. Tarkoituksena on välttää jännitteen laskua koko alueella, mikä voidaan korjata vain rakentamalla sähköjohtoja, kuten johdanto-osan 98 kappaleessa selitetään. Komissio hyväksyy perustelun, jonka mukaan Bretagnen alue kärsii missing money -ilmiöstä, joka johtuu siitä, että hinnat eivät nouse riittävästi sähkön puutteesta kärsivässä Bretagnessa ja jota voidaan lieventää tariffialueen jakamisella, kuten johdanto-osan 101 ja 95 kappaleessa mainitaan. Kapasiteettimekanismilla ei myöskään voida täyttää alueen erityistarpeita (ks. johdanto-osan 177 kappale).

(171) Komission mukaan nämä tekijät selittävät tyydyttävästi, miksi uuteen kapasiteettiin ei tehdä investointeja ilman julkista rahoitustukea.

(172) Toimenpiteessä käsitellään kahdella tasolla havaitun ongelman syitä ja erityisesti markkinoiden puutteita, jotka estävät vaaditun kapasiteetin toimittamisen. Toisaalta kaasukombitekniikan valinnalla voidaan täyttää samalla sekä teho- että saatavuustarpeet, sellaisina kuin ne esitetään PEB-sopimuksessa. Kaasukombitekniikan avulla voidaan

([40]) RTE:n vuoden 2013 ennuste.
([41]) RTE:n vuoden 2013 ennuste, s. 42.

taata toimitusvarmuus ja edistää sähköjännitteen ylläpitämistä alueella. Tätä seikkaa käsitellään johdanto-osan 104 kappaleessa ja sitä seuraavissa kappaleissa. Toisaalta jatkuva ja talven kulutuspiikkeinä saatavilla oleva tuotanto on hyvin vähäistä, mikä aiheuttaa riskin.

(173) Jännitteen jatkuvan tason ylläpitotarvetta koskevan perustelun osalta komissio huomauttaa, että RTE on määrittänyt Pohjois-Bretagnen sähkön kannalta herkäksi alueeksi. Pohjois-Bretagnessa sähkönsaantia varten on vain yhden virtapiirin 400 kV:n johto ja kaksi 225 kV:n johtoa länteen La Martyren voimalasta. Mikäli Rennesin ja Saint-Brieucin välillä tapahtuu häiriö, kaksi 225 kV:n johtoa ylikuormittuu, mitä jännitteen laskut Rancen alueella pahentavat. Tämä tilanne voisi johtaa koko alueen sähköntoimituksen keskeytymiseen, jos Pohjois-Bretagnessa ei katkaista kulutusta. Jos lisäksi koko läntisellä alueella kulutus on suurta, voimaloissa käyttökeskeytyksiä tai verkossa häiriöitä, Bretagnen sähköntoimitus voi katketa ja alueen yleinen jännite laskea.

(174) Jäsenvaltio on perustellut sen, miksi se ei ole käyttänyt muita tekniikkoja (esimerkiksi uusiutuvaa energiaa), turvautunut kysynnän hallintaan, luonut hinta-aluetta tai rakentanut rajayhdysjohtoja. Komission mukaan mikään näistä korjaustoimista ei yksin pystyisi vastaamaan kaikkiin esitettyihin riskeihin eikä etenkään jännitteen laskua koskeviin riskeihin, joita käsitellään johdanto-osan 16 kappaleessa.

(175) Perustelusta, joka koskee rajayhdysjohtojen yksinomaisen käytön puuttumista, komissio toteaa, että Bretagne sijaitsee johdon päässä, eikä sen tilannetta voida siksi verrata muihin Ranskan alueisiin, joilla on samanlaisia ominaisuuksia (PACA, Franche Comté, Pays de la Loire, Korsika). Niillä sähkön toimitus taataan monilla yhteenliitännöillä muihin alueisiin. Jännitevakavuus ei ole ongelma. Ne eivät myöskään sijaitse ”verkon perukoilla”, kuten Bretagne. Korsikassa on vähän yhteyksiä muualle ([42]), mutta sillä on omalla alueellaan merkittävä kapasiteetti.

(176) Komissio hyväksyi 8 päivänä marraskuuta 2016 Ranskan kapasiteettimekanismia koskevan hankkeen ([43]). Voimalan osallistuminen kapasiteettimekanismiin tapahtuu ensisijaisesti tasapainottamisen avulla. Se muodostaa vain vähäisen osuuden voimalan kokonaistuloista (noin 1,5 prosenttia kokonaisvuosituloista), ja mekanismin vaikutukset hankkeeseen ja sen huomioon ottaminen toimenpiteen arvioinnissa ovat rajallisia. Liiketoimintasuunnitelmassa ei käsitellä kapasiteettimekanismiin osallistumista tasapainottamisen lisäksi. Jos tällainen osallistuminen toteutuisi, siitä saatu korvaus vähennettäisiin palkkion määrästä.

(177) Kapasiteettimekanismeja koskevan toimialatutkinnan loppuraportissa ([44]) komissio katsoi lisäksi, että paikallisen tuotannon riittävyyttä koskevassa ongelmassa kapasiteettimekanismin valinta riippuu kyseisten markkinoiden erityisolosuhteista ([45]). Tässä tapauksessa Bretagnen paikallinen kysyntä ei suoraan tarkoita, että Bretagneen syntyy paikallista tarjontaa. Ranskan sähkömarkkinoista ei käy ilmi, että paikallisen tason kapasiteetille olisi kysyntää. Kapasiteetin puutteen erittäin paikallista luonnetta ei voida tällä hetkellä ratkaista pelkällä kapasiteettimekanismilla, jota on alettu soveltaa uudelleen Ranskassa.

(178) Edellä esitetyistä syistä komissio katsoo, että toimenpide, joka palvelee yhteisen edun mukaista tavoitetta takaamalla sähkön toimitusvarmuuden, on Ranskassa tarpeellinen.

6.3.3 *Tuen tarkoituksenmukaisuus*

(179) Suuntaviivojen 3.9.3 jaksossa edellytetään, että ehdotettu tukitoimenpide on yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamiseen soveltuva politiikan väline. Sen on siksi täytettävä seuraavat ehdot, jotta se voidaan katsoa tarkoituksenmukaiseksi: i) tuella on korvattava ainoastaan kapasiteetin käytettävässä oleminen; ii) tuen on tarjottava riittävät kannustimet nykyisille ja tuleville sähköntuottajille sekä toimijoille, jotka käyttävät korvaavia tekniikoita, kuten kysynnän hallintaa tai varastointia koskevia ratkaisuja; iii) tuessa on otettava huomioon myös se, missä määrin yhteenliittämiskapasiteetti voisi ratkaista mahdollisen ongelman tuotannon riittävyydestä.

([42]) Merenalainen yhteys Sardiniaan (yksi kaapeli) on teholtaan 100 MW, ja se on ollut käytössä vuodesta 2010 lähtien (*lähde*: Rapport sur les systèmes énergétiques insulaires – Corse, heinäkuu 2015).
([43]) Asia SA.39621 – Kapasiteettimekanismi Ranskassa.
([44]) Komission kertomus – Kapasiteettimekanismeja koskevan toimialatutkinnan loppuraportti, 30. marraskuuta 2016 (http://ec.europa.eu/competition/sectors/energy/capacity_mechanisms_final_report_fi.pdf)
([45]) Komission kertomus – Kapasiteettimekanismeja koskevan toimialatutkinnan loppuraportti, s. 17.

(180) Komissio huomauttaa ensinnäkin, että palkkio sulkee pois kaikki maksut sähkön myynnistä. Palkkio koostuu i) kapasiteetin arvoa koskevasta maksusta, joka on [50 000–60 000] euroa/MW/vuosi ja kolmesta maksusta, jotka liittyvät hankkeen maantieteellisen sijaintiin eli ii) kaasun kuljettamiseen liittyvien lisäkustannusten maksusta, joka on [20 000–40 000] euroa/MW/vuosi, iii) yhdistämiseen liittyvien lisäkustannusten maksusta, joka on 6 000 euroa/MW/vuosi, ja iv) erityisiin ympäristötoimiin liittyvästä lisämaksusta, joka on 2 000 euroa/MW/vuosi. Palkkiossa on siten kapasiteettikorvauksen piirteitä, ja se sulkee pois kaikki maksut sähkön myynnistä.

(181) Toiseksi, vaikka komissio katsoo, että tuki on myönnetty syrjivän tarjouspyyntömenettelyn avulla (katso johdanto-osan 145 kappale), se katsoo, että on oikeutettua, että Ranskan viranomaiset ovat tehneet tarjouspyynnön, johon voivat osallistua vain kaasukombivoimalat. Tämä rajoitus perustuu jännitevakavuutta tyydyttävissä energia- ja ympäristöoloissa koskevaan erityistarpeeseen. Kaikkiin lämpövoimaloihin ja siten myös hiilivoimaloihin ja polttoöljytekniikkoihin verrattuna kaasuvoimalat saastuttavat vähiten (ks. myös johdanto-osan 102 kappale). Kaasukombivoimalan valitseminen muuntyyppisten kaasuvoimaloiden ja erityisesti avokiertokaasuturbiinivoimaloiden sijasta on suotuisaa ympäristön kannalta, koska sen tuotantotapa on erittäin energiatehokas, sillä siinä käytetään vain maakaasua, joka on fossiilisista polttoaineista vähiten hiilidioksidia päästävä polttoaine, ja taataan joustavuus ja ennakoivuus, joita tarvitaan markkinoilla havaittuihin puutteisiin vastaamiseksi.

(182) Kolmanneksi tukitoimenpiteessä otetaan huomioon rajayhdysjohtojen kapasiteetti, mutta tällä vaihtoehdolla ei voida vastata tyydyttävästi jännitteen tason ylläpitotarpeeseen. Lisäksi rajayhdysjohtojen rakentaminen perustuu pitkän aikavälin näkemykseen. Valmisteilla on jo yhteenliitäntähankkeita, joilla pyritään lisäämään yhteenliitäntäkapasiteettia Ranskan ja Yhdistyneen kuningaskunnan sekä Bretagnen ja Irlannin välillä. Komissio huomauttaa lisäksi, ettei toimenpiteellä vastusteta sitä, että yhteenliittymiä luotaessa Bretagnen läpi kulkevan virran määrä kasvaa.

(183) Lisäksi osa vaihtoehtoisista toimenpiteistä ei ole tarkoituksenmukaisia.

1) Uusiutuvat energianlähteet, jotka otetaan lisäksi huomioon PEB-sopimuksessa, eivät takaa yksinään eivätkä tällä johdon päässä sijaitsevalla alueella jännitevakavuutta eivätkä kysyntähuippujen tehokasta hallintaa.

2) Muut tavanomaisen energian tuotantopaikat ovat tulossa elinkaarensa päähän, ja mainitut alueen kaasuturbiinivoimalat suljetaan vuodesta 2023 alkaen. Niiden käyttöaikaa ei voida enää jatkaa niiden johdanto-osan 81 kappaleessa esiin nostetun saastuttavan luonteen vuoksi.

3) Yhteenliittymiin tehdyillä investoinneilla, jotka olivat vuonna 2015 noin 45 miljoonaa euroa, ei pystytä vastaamaan riittävästi alueen kapasiteettitarpeisiin. Komissio korostaa, että RTE on jo tehnyt verkossa huomattavia töitä, mutta ne eivät riitä toimitusten turvaamistavoitteen saavuttamiseen. Näitä toimenpiteitä ovat seuraavat: Bretagnen ”turvaverkon” vahvistaminen vuosina 2011–2013, vaiheensiirtimen asentaminen Brennilis'n sähköasemalle (2015) ja Plaine Hauten 400/225 kV:n muuntokapasiteetin kaksinkertaistaminen (2015). Vuodesta 2017 lähtien Brennilis'n vaiheensiirrin ei kuitenkaan enää riitä takaamaan toimituksia Pohjois-Bretagneen. Tämä perustelu vahvistaa asianomaisten osapuolten johdanto-osan 65 kappaleen 2 kohdassa esittämät seikat.

4) Kysynnän hallinta ei ole tarkoituksenmukainen väline. Komissio ottaa tietysti huomioon, että kysynnän hallinnan yhdistämistä eri tasapainottamismekanismeihin on lisätty: neljän vuoden ohjelman lopuksi kaikki markkinat (energia, varastot, palvelujärjestelmä) avattiin kysynnän hallinnalle 1 päivänä heinäkuuta 2014. Kysynnän hallinnalla ei kuitenkaan voida yksin saavuttaa toimenpiteen tavoitetta siitä, että sähkön tarjonta ja kysyntä saadaan tasapainoon ja säilytetään jännitevakavuus.

1) Tarjonnan ja kysynnän välisen tasapainon osalta kysynnän hallinnalla voidaan tehokkaasti vähentää tai lykätä kulutusta. Tätä mekanismia ei kuitenkaan ole kohdennettu maantieteellisesti. Siksi tällä hetkellä on vaikea saada käyttöön riittävästi kysynnänhallintakapasiteettia alueelliseen epätasapainoon vastaamiseksi. RTE esimerkiksi toteuttaa Bretagnessa kokeiluohjelman, jonka tarkoituksena on saada paikallisia kysynnänhallintatarjouksia. Sen avulla saatiin käyttöön 62 MW 1 päivän marraskuuta 2014 ja 31 päivän maaliskuuta 2015 välisenä aikana ([46]) verrattuna 200–600 MW:n arvioituun vajeeseen (johdanto-osan 166 kappale). Vaikka Bretagnessa siis otettaisiin tämä mekanismi käyttöön, pelkästään sillä ei pystyttäisi vastamaan paikallisiin jännitevakavuutta koskeviin ongelmiin ja tarjoamaan riittävää tehoa.

([46]) RTE, Ennuste sähkön kysynnän ja tarjonnan taseesta Ranskassa, 2015, s. 67.

2) Vaikka kysynnän hallinnan avulla voidaan jännitevakavuuden osalta lieventää jännitteitä kysyntähuipuissa ja tasoittaa kulutushuippuja turvautumatta lisätuotantolähteisiin, sen avulla ei voida ylläpitää jännitettä, sillä se edellyttää Ranskan viranomaisten mukaan paikallista sähkön syöttämistä jaksoina, joita ei voida kattaa kysynnän hallinnan avulla. Uuden kapasiteetin luominen on siksi välttämätöntä tämän syötön mahdollistamiseksi.

(184) Komissio katsoo lopuksi, että Ranskan viranomaisten esiin ottama SEUT-sopimuksen 194 artikla (ks. johdanto-osan 105 kappale) ei vapauta niitä noudattamasta valtiontuista voimassa olevaa lainsäädäntöä, kun tukia myönnetään sähköntuottajalle.

(185) Edellä esitettyjen seikkojen perusteella voidaan todeta että toimenpide vastaa tarkoituksenmukaisella tavalla yhteisen edun mukaista tavoitetta.

6.3.4 *Kannustava vaikutus*

(186) Tuen kannustavaa vaikutusta arvioidaan suuntaviivojen 3.2.4 jaksossa vahvistettujen edellytysten perusteella. Kannustavasta vaikutuksesta on kyse, kun tuki saa tuensaajan muuttamaan toimintatapaansa energiamarkkinoiden toiminnan parantamiseksi, mitä tuensaaja ei tekisi ilman tukea.

(187) Komissio korostaa, että palkkion avulla voidaan tehdä investointeja uuteen kapasiteettiin, mihin ei olisi ryhdytty ilman tukea Bretagnen markkinoiden erityisominaisuuksien vuoksi. Ilman palkkiota hankkeen kannattavuus ei myöskään olisi riittävä (johdanto-osan 23 kappale). Tämän vuoksi komissio hylkää johdanto-osan 67 ja 68 kappaleessa esitetyt asianomaisten osapuolten perustelut.

(188) Siksi komissio katsoo, että toimenpiteellä on vaadittava kannustava vaikutus.

6.3.5 *Oikeasuhteisuus*

(189) Komissio arvioi toimenpiteen oikeasuhteisuutta suuntaviivojen 3.9.5 jakson mukaisesti. Toimenpide on oikeasuhteinen, kun se täyttää seuraavat ehdot: i) tuensaajat voivat korvauksen avulla saada kohtuullisen tuoton (tapauksissa, joissa on kyse selkeisiin, avoimiin ja syrjimättömiin perusteisiin perustuvasta kilpailuttamisesta) ja ii) toimenpide sisältää mekanismeja, joilla estetään poikkeuksellisten etujen syntyminen.

(190) Nämä ehdot arvioidaan ilmoitetun liiketoimintasuunnitelman mukaisesti. Liiketoimintasuunnitelmassa tehdyt oletukset kuvataan tämän päätöksen 2.6 jaksossa.

(191) Komissio korostaa ensinnäkin, että kohtuullisen, [5–10] prosentin sisäisen korkokannan toteutumiseen tarvitaan 20 vuotta, kun sitä verrataan keskimääräiseen pääomakustannukseen (ks. seuraava johdanto-osan kappale). Hankkeen tätä lyhyempi kesto johtaisi alhaisempaan sisäiseen korkokantaan, mitä ei välttämättä ole otettu huomioon komission jo hyväksyttäväksi arvioimassa sisäisen korkokannan tasossa. Tämä perustelu kumoaa johdanto-osan 68 kappaleen 1 kohdassa esitetyn oletuksen.

(192) Komissio panee merkille, että hankkeen sisäinen korkokanta on [5–10] prosenttia. Tämän sisäisen korkokannan oikeasuhteisuutta arvioidaan vertaamalla sitä keskimääräiseen pääomakustannukseen. Hankkeen keskimääräinen pääomakustannus paljastaa hankkeeseen erottamattomasti kuuluvat erityisriskit. Komissio katsoo, että sisäistä korkokantaa voidaan arvioida vertaamalla sitä vertailukelpoisten yhtiöiden keskimääräiseen pääomakustannukseen, joka oli keskimäärin 6,6 prosenttia vuosina 2007–2016, mikä on lähellä hankkeen sisäistä korkokantaa. Komissio panee siten merkille sisäisen korkokannan ja arvioidun asiaankuuluvan keskimääräisen pääomakustannuksen vaihteluvälin samankaltaisuuden, minkä perusteella voidaan todeta, että toimenpide on oikeasuhteinen.

(193) Ehdotetut herkkyystutkimukset vahvistavat oikeasuhteisuuden uskottavuutta entisestään. Tutkimuksia on tehty mahdollisten myöhästymismaksujen ja inflaation mukaisesti ja mahdollinen loppuarvo huomioon ottaen. Monia hintahypoteeseja on otettu huomioon liiketoimintasuunnitelmaan kohdistuvien jalostuskorvaussopimuksen vaikutusten mittaamiseksi.

(194) Komissio huomauttaa poikkeuksellisten etujen syntymistä koskevan riskin ehkäisemisen osalta, että konsortion esittämän liiketoimintasuunnitelman toteuttamisella ei saada poikkeuksellisia etuja. Näiden tulojen kaksi pääasiallista tekijää ovat ensinnäkin saatu palkkio, joka riippuu voimalan käytettävyydestä, joka perustuu sopimusneuvotteluihin ja jonka avulla ei voida saada poikkeuksellista etua. Toiseksi myös jalostuskorvaussopimuksen mukainen palkkio perustuu sopimusneuvotteluihin, eikä se tarjoa konsortiolle mahdollisuutta saada poikkeuksellisia voittoja.

(195) Komissio korostaa lopuksi, että konsortiolla on mahdollisuus osallistua kapasiteettimekanismiin johdanto-osan 25 kappaleessa esitettyjen ehtojen mukaisesti. Kapasiteettimekanismiin osallistumisesta soveltuvin osin saatava korvaus vähennetään kuitenkin palkkiosta. Kaksinkertaisen korvauksen puuttuminen näyttäisi siten tukevan toimenpiteen oikeasuhteisuutta.

(196) Komissio katsoo siksi, että mekanismi on oikeassa suhteessa tavoitteeseensa nähden.

6.3.6 *Kilpailuun ja kauppaan kohdistuvien kielteisten vaikutusten välttäminen*

(197) Tukien on täytettävä seuraavat ehdot, jotta ne voidaan katsoa suuntaviivojen 3.9.6 jakson mukaan sääntöjenmukaisiksi: i) ne ovat avoinna kaikille asiaankuuluville kapasiteetintoimittajille, kun se on teknisesti ja fyysisesti mahdollista; ii) ne eivät saa vähentää kannustimia investoida yhteenliittämiskapasiteettiin eivätkä vaarantaa markkinoiden yhteenkytkemistä; iii) ne eivät saa heikentää ennen toimenpidettä tehtyjä päätöksiä investoinneista; iv) ne eivät saa aiheettomasti vahvistaa määräävää markkina-asemaa; v) niiden on suosittava vähän hiilidioksidipäästöjä aiheuttavia tuottajia, jos tekniset ja taloudelliset muuttujat ovat samat.

(198) Ensimmäisen perusteen osalta suuntaviivojen 232 kohdassa täsmennetään, että kapasiteettimekanismiin ”osallistumisen rajoittaminen on perusteltua ainoastaan, jos tekninen suorituskyky ei riitä tuotannon riittävyyttä koskevan ongelman ratkaisemiseksi” ([47]). Tässä tapauksessa komissio katsoo, että tietyn tuotantokapasiteetin, erityisesti kaasukombivoimaloiden tekniset ominaisuudet ovat selkeästi sopivampia tuotannon riittävyyttä koskevan ongelman tehokkaaseen ratkaisemiseen kuin muiden, erityisesti avokiertokaasuturbiinivoimaloiden ja kaasuturbiinivoimaloiden. Tarkemmin sanottuna kahden viimeksi mainitun teknisten ominaisuuksien avulla ei voida parantaa energian hyötysuhdetta eikä siten investointihankkeen taloutta, kun otetaan huomioon sellaisen tuotantotavan toiminnan ehdot ja kesto, jota Ranskan viranomaiset hakevat, jotta voitaisiin puuttua havaittuun kapasiteetin riittävyyttä koskevaan ongelmaan.

(199) Tässä tapauksessa komissio paneekin merkille, ettei missään tavanomaisissa tekniikoissa ole vastaavaa teknistä kapasiteettia, jolla voitaisiin täyttää riittävän tehokkaasti ja toteuttamiskelpoisesti kaikki tarjousasiakirjojen 3.3 kohdassa määritetyt tarpeet.

(200) Ensinnäkin avokiertokaasuturbiinivoimalaan tehdyn vertailun osalta Kansainvälisen energiajärjestön – ydinenergiajärjestön (IEA–NEA) tutkimus ”Projected Costs of Generating Electricity 2015 Edition” osoittaa, että kaasukombivoimalat ovat huomattavasti taloudellisempi sähköntuotantokeino, kun toiminta-aika on pitkä. Myös kyseisessä tutkimuksessa esitetyt vertailukustannukset sähköntuotannosta osoittavat, että Belgiaan tai Saksaan rakennetun avokiertokaasuturbiinivoimalan LCOE-hinta ([48]) on selkeästi korkeampi kuin belgialaisen tai saksalaisen kaasukombivoimalan tuottaman energian tasoitetut kokonaistuotantokustannukset ([49]). Sekä investointikustannukset että käyttö- ja huoltokustannukset ovat korkeampia avokiertokaasuturbiinivoimalassa kuin kaasukombivoimalassa myös, kun ne ilmaistaan euroina megawattituntia kohden. Tämän tutkimuksen päätelmät esitetään taulukossa:

Sähköntuotannon keskimääräiset kokonaiskustannukset

Table 3.9: Levelised cost of electricity for natural gas plants

Country	Technology	Net capacity ([1]) (MWe)	Electrical conversion efficiency (%)	Investmens cost ([2]) (USD/MWh)		
				3 %	7 %	10 %
Belgium	CCGT	420	60	9,65	13,82	17,45
	OCGT	280	44	14,54	20,82	26,28
France	CCGT	575	61	6,92	11,37	15,40

([47]) Suuntaviivojen 232 kohdan a alakohta.
([48]) ”Levelized cost of electricity”: sähkön tuotantokustannus.
([49]) Tässä tutkimuksessa ei esitetä Ranskassa sijaitsevan avokiertokaasuturbiinivoimalan kustannuksia, koska Ranskan osalta ei voida laatia vertailukustannuksia mistään viimeaikaisesta tai uudesta laitoksesta.

Country	Technology	Net capacity (1) (MWe)	Electrical conversion efficiency (%)	Investmens cost (2) (USD/MWh)		
				3 %	7 %	10 %
Germany	CCGT	500	60	6,77	10,90	14,56
	OCGT	50	40	39,90	60,80	79,19
Hungary	CCGT (dual fuel)	448	59	7,53	11,79	15,67
Japan	CCGT	441	55	8,67	13,96	18,64
Korea	CCGT	396	58	7,03	11,29	15,04
	CCGT	791	61	5,86	9,40	12,52
Netherlands	CCGT	870	59	7,89	12,70	16,96
New Zealand	CCGT	475	45	10,09	15,38	20,03
	OCGT	200	30	28,31	43,13	56,18
Portugal	CCGT	445	60	8,35	12,72	16,57
United Kingdom	CCGT	900	59	7,64	12,02	16,03
	OCGT	565	39	48,11	74,54	98,37
United States	CCGT	550	60	8,06	13,24	17,94
Non-OECD countries						
China	CCGT	350	55 %	4,36	7,03	9,38

(1) Net capacity may refer to the unit capacity or to the combined capacity of multiple units on the same site.
(2) Investment cost includes overnight cost (with contingency) as the implied IDC.

(Taulukko jatkuu – oikea puoli)

Refurbishment and decommissioning costs (USD/MWh)			Fuel cost (USD/MWh)	Carbon cost (USD/MWh)	O costs (USD/MWh)	LCOE (USD/MWh)			Country
3 %	7 %	10 %				3 %	7 %	10 %	
0,21	0,12	0,07	74,62	10,08	3,97	98,54	102,61	106,19	Belgium
0,32	0,17	0,11	100,91	14,01	5,35	135,13	141,26	146,66	
0,11	0,05	0,02	68,99	10,56	6,25	92,83	97,21	101,23	France
0,11	0,05	0,02	74,00	9,90	7,71	98,49	102,56	106,20	Germany
0,76	0,36	0,20	111,00	15,15	29,68	196,50	216,99	235,23	
0,00	0,00	0,00	71,21	10,56	7,64	96,94	101,20	105,08	Hungary
0,15	0,06	0,03	104,07	10,95	9,38	133,21	138,42	143,07	Japan
0,00	0,00	0,00	98,97	10,27	5,55	121,82	126,08	129,82	Korea
0,10	0,04	0,02	95,21	9,89	4,05	115,11	118,60	121,70	

Refurbishment and decommissioning costs (USD/MWh)			Fuel cost (USD/MWh)	Carbon cost (USD/MWh)	O costs (USD/MWh)	LCOE (USD/MWh)			Country
3 %	7 %	10 %				3 %	7 %	10 %	
0,13	0,05	0,03	75,25	9,90	3,53	96,71	101,45	105,68	Netherlands
0,19	0,09	0,05	46,75	11,22	7,38	75,64	80,82	85,43	New Zealand
0,54	0,26	0,14	69,26	16,62	14,39	129,11	143,65	156,58	
0,16	0,08	0,04	74,00	9,90	6,24	98,65	102,93	106,75	Portugal
0,00	0,00	0,0	75,51	9,43	6,63	99,21	103,59	107,59	United Kingdom
0,00	0,00	0,00	113,85	14,22	36,45	212,63	239,06	262,89	
0,13	0,05	0,03	36,90	11,10	4,65	60,84	65,95	70,62	United States
Non-OECD counrtries									
0,07	0,03	0,01	71,47	11,02	3,25	90,17	92,79	95,13	China

Note: CGTs were modelled under an assumed capacity factor 85 %. OCGTs were modelled under nationally provides capacity factors.
Lähde: Ranskan viranomaisten 20 päivänä maaliskuuta 2017 päivätty muistio, joka on otettu IEA-NAE:n vuoden 2015 tutkimuksesta, s. 48–49.

(201) Kun toiminta-ajaksi on arvioitu [3 000–6 500] tuntia vuodessa ja vuotuiseksi tuotantokapasiteetiksi noin 1 600 GWh ([50]), komissio katsoo, että avokiertokaasuturbiinivoimalan tekniset ominaisuudet johtaisivat, kun kaikki muuttujat olisivat samoja ja kun otetaan huomioon CEB-konsortion saaman tuen määrä, siihen, että sähköntuotantokustannukset olisivat noin 60–190 miljoonaa euroa ja liikevaihto noin 90 miljoonaa euroa vuodessa. Avokiertokaasuturbiinivoimalan käyttö muuttaisi siis liikaa hankkeen taloudellista tasapainoa ja kyseenalaistaisi sen kannattavuuden. Komission on siksi todettava, että avokiertokaasuturbiinivoimalan tekniset ominaisuudet eivät riitä siihen, että hankkeen kannattavuus voitaisiin varmistaa, eikä niillä siten voitaisi ratkaista kapasiteetin riittävyyttä koskevaa ongelmaa.

(202) Tämän tutkimuksen lisäksi komissio huomauttaa, että avokiertokaasuturbiinivoimalan korkeammat tuotantokustannukset selittyvät pienemmällä energiatehokkuudella. Avokiertokaasuturbiinivoimalan energiatehokkuus on alle 40 prosenttia, kun taas kaasukombivoimalassa se on 55 prosenttia. Avokiertokaasuturbiinivoimalaan pitäisi siksi siirtää vähintään 40 prosenttia enemmän kaasua kuin kaasukombivoimalaan saman tehon aikaansaamiseksi ([51]).

(203) Toiseksi komissio korostaa kaasuturbiiniin tehdyn vertailun osalta, että tämän tekniikan toimintakustannukset ovat avokiertokaasuturbiinin tapaan suuremmat kuin kaasukombivoimalassa. Kaasuturbiinivoimalan toiminta-aika on 200 tuntia vuodessa (avokiertokaasuturbiinin 1 000 tuntia), ja sen lisäksi kyseinen tekniikka on kalliimpaa kuin kaasukombitekniikka. Kaasuturbiini on siis tehottomampi kuin avokiertokaasuturbiini, kun käyttö kestää yli 1 000 tuntia, kuten tässä tapauksessa. Koska komissio totesi, että avokiertokaasuturbiini vaarantaisi tämän tapauksen käyttöolosuhteissa hankkeen kannattavuuden, kun kaikki muuttujat olisivat samoja, kaasuturbiinin käytöstä on tehtävä johtopäätös, että se vaarantaisi hankkeen kannattavuuden vielä enemmän.

(204) Ilmoitetun toimenpiteen osalta on tärkeää ottaa huomioon myös energiatehokkuuden vaikutus hankkeen kokonaiskustannuksiin. Parempi hyötysuhde auttaa vähentämään laitokseen siirrettävän kaasun määrää, kun sähköteho säilyy samana. Koska avokiertokaasuturbiinivoiman energiatehokkuus on alle 40 prosenttia, kun taas uusimmissa kaasukombivoimaloissa se on yli 55 prosenttia, avokiertokaasuturbiinivoimalaan pitäisi siirtää kaasua vähintään 40 prosenttia enemmän kuin samantehoiseen kaasukombivoimalaan. Tämä seikka on olennaisen tärkeä tarjouskilpailussa Bretagnessa, jossa suunnitellaan kaasuverkon vahvistamista. Verkon vahvistaminen on osa kustannuksia, jolla valtiontuen myöntäminen voidaan perustella. Muistutuksena todetaan, että kaasun kuljettamista vastaava palkkion osa on 33 prosenttia hakijalle yhteensä maksettavasta palkkiosta. Kaasukombivoimalan paremman energiatehokkuuden ansiosta on myös mahdollista vähentää kaasun siirtoon tarvittavaa kapasiteettia ja siten kustannuksia tässä hankkeessa, joka edellyttää kaasunkuljetusverkon vahvistamista Bretagnessa.

([50]) *Lähde*: CEB-konsortion liiketoimintasuunnitelma.
([51]) Ranskan viranomaisten muistio, 20. maaliskuuta 2017.

(205) Toimenpide on siten avoin kapasiteetintoimittajille, jotka voivat korjata tehokkaasti Ranskan määrittämän kapasiteetin riittävyyttä koskevan ongelman.

(206) Toisen perusteen osalta komissio panee merkille, ettei toimenpiteellä vähennetä kannustimia investoida yhteenliittämiskapasiteettiin eikä vaaranneta markkinoiden yhteenkytkemistä. Tutkittavana onkin yhteenliittämishankkeita, joiden tavoitteena on lisätä yhteenliittämiskapasiteettia Ranskan ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä vuoteen 2022 mennessä ja Bretagnen ja Irlannin välillä vuoteen 2025 mennessä. Toimenpiteen avulla voitaisiin lisätä Bretagnen kautta kulkevaa virtaa yhteenliitäntöjä luotaessa.

(207) Komissio korostaa lisäksi, että tarjouspyynnön ehdot on laadittu siten, että vältetään kaikkia vääristymiä, joita voisi koitua kaasukombivoimalan osallistumisesta eri markkinoille. Laitoksen ei välttämättä tarvitse varata tiettyä osaa tehostaan täydentämismekanismia varten. Jos voimala on myynyt loppukapasiteettinsa kokonaan sähkömarkkinoilla ja se tuottaa enimmäiskapasiteettinsa verran, sen ei välttämättä tarvitse jättää tarjouksia täydentämismekanismista kyseisellä jaksolla.

(208) Komissio panee lisäksi merkille, että tasapainottamiseen tarkoitetut hankkeen tulot ovat melko merkityksettömiä (noin 1,5 prosenttia vuosituloista), eikä niiden voida siksi katsoa aiheuttavan huomattavaa riskiä täydennysmarkkinoilla.

(209) Kolmannen perusteen osalta komissio toteaa, että kyseessä on tuki kaasukombivoimalalle, joka ei suinkaan ole ainoa tekniikka, jonka avulla voidaan taata jännitteen ylläpito pitkällä aikavälillä mutta joka on edelleen ainoa tekniikka, joka voi vastata jännitteen ylläpidon tarpeellisuuteen parhaiten soveltuvien, tehoa koskevien ehtojen mukaisesti, kuten johdanto-osan 199–204 kappaleessa todetaan.

(210) Neljännen perusteen osalta komissio toteaa, että CEB-konsortion muodostavat yritykset eivät ole määräämisasemia toimijoita Ranskan sähkömarkkinoilla. Siten toimenpide ei vahvista suoraan tuensaajan määräävää markkina-asemaa. Sitä vastoin toimenpide vahvistaa kilpailua Ranskassa, kun otetaan huomioon vaihtoehtoisen toimittajan ja tuottajan eli Direct Energien asema markkinoilla. Tämä tekijä vahvistaa lisäksi johdanto-osan 73 kappaleessa esitetyn väitteen.

(211) Komissio panee lisäksi merkille, että toimenpide sisältää riskin markkina-asemaltaan määräävän toimijan aseman vahvistumisesta.

(212) Komissio korostaa, että EDF:llä, jolla on määräävä markkina-asema, on hallussaan huomattavia osia Ranskan markkinoista. EDF omistaa 83,5 prosenttia koko sähköntuotannosta ja 89,4 prosenttia kaikesta Ranskaan asennetusta kapasiteetista ([52]). EDF:llä on Ranskassa sekä merkitykseltään että monipuolisuudeltaan vertaansa vailla oleva tuotantokoneisto. Tuotanto on lähinnä ydin- ja vesivoimaa.

(213) CEB-konsortiolla on kuitenkin kaksi vaihtoehtoa. Se voi joko myydä tuotetun sähkön markkinoiden määräävälle toimijalle 95 prosentilla markkinahinnasta (ks. johdanto-osan 11 kappale) tai myydä sähkön jalostuskorvaussopimuksen nojalla johdanto-osan 32 kappaleessa kuvattujen ehtojen mukaisesti.

(214) Jos nämä vaihtoehdot otetaan käyttöön, niillä voidaan vahvistaa markkinoiden perinteisen toimijan asemaa antamalla sen käyttöön voimalassa tuotetut sähkömäärät.

(215) Ensisijaisesti tällainen markkinatoimijan toteuttama sähköntuotannon hallinta aiheuttaa osaltaan likviditeetin puutetta tukkumarkkinoilla ja rankaisee vaihtoehtoisia tuottajia. EDF:n hallussa on yli 80 prosenttia Ranskan sähköntuotannosta. Tässä tapauksessa kyseinen hallinta vahvistuisi, jos se tekisi CEB-konsortion kanssa joko jalostuskorvaussopimuksen tai pitkäaikaisen sähkönostosopimuksen. Tämä EDF:n kilpailuaseman vahvistuminen vaikuttaisi vaihtoehtoisten tuottajien valmiuksiin toimittaa tukkumarkkinoille sähköä kilpailukykyisin ehdoin ja altistaisi ne sekä likviditeetin menettämisen riskille että hintojen vaihtelun riskille. Tässä yhteydessä vaihtoehtoisten toimittajien oma tuotantokapasiteetti auttaisi estämään niiden altistumista tällaisille riskeille. Siksi on varmistettava, että ne voivat hankkia omaa tuotantokapasiteettia.

(216) Toiseksi tuotantoon vertikaalisesti yhdistetyn toimijan määräävä markkina-asema antaa toimijalle myös huomattavan kilpailuedun sähkön toimittamisessa. Koska tuotantokustannusten merkitys toimituksen kokonaiskustannuksissa on suuri, tuotannon hallinta näkyy vähittäistoimituksissa. EDF:n kilpailijoilla on vain vähän, jos lainkaan, tuotantokapasiteettia, jotta ne voisivat itse taata sähkön perustoimitukset, joiden muuttuvat tuotantokustannukset olisivat yhtä vähäisiä kuin EDF:n hallussa olevissa laitoksissa. EDF:n hallussa tällä hetkellä oleva

([52]) Tiedot vuodelta 2015. *Lähde*: energia-alan sääntelykomitea ja RTE.

markkinaosuus on noin 86 prosenttia vähittäismarkkinoista ([53]). EDF:n mahdollisuudet päästä jalostuskorvaussopimuksen osapuoleksi tai ostaa kokonaan voimalan tuottama sähkö pitkäaikaisen ostosopimuksen nojalla kasvattaisivat siis sen kapasiteettia vastata vähittäismarkkinoiden kysyntään. Vaihtoehtoisten toimittajien oma tuotantokapasiteetti auttaisi myös estämään vähittäismarkkinoiden perinteisen toimijan määräävän markkina-aseman vahvistumisen.

(217) Komissio katsoo, että EDF:n määräävän markkina-aseman vahvistumista tukku- ja vähittäismarkkinoilla koskeviin riskeihin voitaisiin vastata Ranskan viranomaisille osoitettavalla velvoitteella ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, ettei tuensaaja tekisi sopimusta kummankaan sopimuksentekomekanismin nojalla sellaisen toimijan kanssa, jolla on Ranskan markkinoilla hallussaan yli 40 prosenttia sähköntuotantokapasiteetista.

(218) Kun otetaan huomioon Ranskan sähkömarkkinoiden erittäin omintakeiset erityispiirteet, ehto 40 prosenttiin rajoittamisesta on oikeasuhteinen. Sen avulla voidaan estää määräävän toimijan aseman vahvistuminen, joka voisi välillisesti seurata tukitoimenpiteestä johdanto-osan 214 kappaleessa mainittujen mekanismien vuoksi.

(219) Kun otetaan huomioon tässä jaksossa esitetyt tekijät ja jos johdanto-osan 218 kappaleessa esitettyä ehtoa noudatetaan, komissio katsoo, ettei toimenpide vaikuta kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan siten, että se kyseenalaistaisi yhteistä etua koskevan tavoitteen toteutumisen.

(220) Lopuksi ja ottaen huomioon Ranskan ehdottamat korjauskeinot komissio toteaa, ettei toimenpide uhkaa enää aiheettomasti vääristää kilpailua eikä jäsenvaltioiden välistä kauppaa.

6.3.7 *Läpinäkyvyys*

(221) Viranomaisten on varmistettava seuraavien tietojen julkaiseminen: hyväksytyn tukiohjelman teksti, tuen myöntävän viranomaisen (myöntävien viranomaisten) nimi, tuensaajan nimi, myönnetyn tuen muoto ja määrä, myöntämispäivä, yrityslaji, alue, jolla tuensaaja sijaitsee, ja tuensaajan harjoittaman toiminnan pääasiallinen toimiala.

(222) Tässä tapauksessa Ranskan viranomaiset ovat noudattaneet suuntaviivojen läpinäkyvyysvelvoitteita. Julkaistut tiedot koskevat tuen myöntämispäätöstä ja sen täytäntöönpanoehtoja, tuen myöntävän viranomaisen nimeä, tuensaajan nimeä, myönnetyn tuen muotoa ja määrää, yrityslajia, aluetta, jolla tuensaaja sijaitsee, ja tuensaajan harjoittaman toiminnan pääasiallista toimialaa.

(223) Lisäksi sivustolla http://www.europe-en-france.gouv.fr/Centre-de-ressources/Aides-d-Etat/Regimes-d-aides esitetään kaikki Euroopan komission Ranskassa hyväksymät tukiohjelmat, muun muassa tämä tarjouspyyntö. Kyseisellä sivustolla julkaistaan myös vuosittain yritykselle myönnettyjen tukien vuosittaiset määrät.

(224) Näistä syistä suuntaviivojen läpinäkyvyysasioita koskevia ehtoja on noudatettu.

7. **PÄÄTELMÄT**

(225) Ranskan CEB-konsortiolle myöntämä toimenpide on tukea.

(226) Toimenpide on valtiontuesta ympäristönsuojelulle ja energia-alalle vuonna 2014 annettujen suuntaviivojen kanssa yhdenmukainen, jos Ranskan viranomaiset toteuttavat tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että tuensaaja ei myy koko tuen voimassaolon aikana voimalassa tuotettua energiaa toimijalle, jolla on Ranskan markkinoilla hallussaan yli 40 prosenttia sähköntuotantokapasiteetista, jalostuskorvaussopimuksen tai voimalan tuottamaa energiaa koskevan pitkäaikaisen myyntisopimuksen nojalla 95 prosentilla markkinahinnasta,

([53]) Energia-alan sääntelykomitean kertomus, vähittäismarkkinoiden seurantakeskus, syyskuun 2016 luvut.

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Toimenpide, jonka Ranska aikoo toteuttaa CEB-konsortion hyväksi ja jossa myönnetään palkkio, jonka arvo on 94 000 euroa/MW/vuosi 31 päivänä marraskuuta 2011 ja joka maksetaan 20 vuodeksi, on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, ja se soveltuu sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan nojalla 2 artiklassa säädetyin ehdoin.

2 artikla

Ranska toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, ettei tuensaaja myy 1 artiklassa tarkoitetun tuen koko voimassaolon ajan voimalassa tuotettua energiaa toimijalle, jolla on hallussaan Ranskan markkinoilla yli 40 prosenttia sähköntuotantokapasiteetista, jalostuskorvaussopimuksen tai voimalan tuottamaa sähköä koskevan pitkäaikaisen sopimuksen nojalla.

3 artikla

Komissio hyväksyy 1 artiklassa tarkoitetun tuen CEB-konsortiolle maksettavana palkkiona voimalan käytön ajaksi eli enintään 20 vuodeksi. Tämän ajanjakson jälkeen toimenpiteestä on tehtävä uudelleen ilmoitus, jos sen käyttöä jatketaan.

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu Ranskan tasavallalle.

Tehty Brysselissä 15 päivänä toukokuuta 2017.

Komission puolesta
Margrethe VESTAGER
Komission jäsen